

Əşir Bəşiroğlu

YARIMÇIQ ÖMÜR

(xatirələr, şeirlər və poemalar)

Bakı – 2008

*Bu kitabı həyatdan vaxtsız getmiş
oğlum Qabilin əziz xatirəsinə
ithaf edirəm.*

Redaktor: Bəhram Salman oğlu Avılov, fəlsəfə doktoru

Korrektor: Zərifə İsmayıl qızı Rzayeva, filologiya elmləri namizədi, dosent

Əşir BƏŞİROĞLU

YARIMÇIQ ÖMÜR (xatirələr, şeirlər və poemalar)

– Bakı: Hərbi Nəşriyyat, 2008. – 176 səhifə.

Əşir Bəşiroğlunun «Xatirəyə dönən günlər», «İşıqlı şəxsiyyətlər unudulmur», «Dağlar ağladı», «Mətanət» və «Mənim ana dilim» kitabları nəşr olunub oxuculara təqdim edilmişdir.

«Yarımçıq ömür» adlanan bu kitab müəllifin oxucularla 6-cı görüşüdür.

Kitabda Vətən və oğul dərdlərinin ağırlığından söhbət açılır, gənclərdə düşmənlərimizə nifrət, Vətənimizə, dinimizə və dilimizə məhəbbət hissləri aşılır.

Kod 022

© Ə. Bəşiroğlu, 2008

MÜƏLLİF HAQQINDA

Əşir Bəşiroğlu (Fətəliyev Əşir Bəşir oğlu) 3 noyabr 1935 – ci ildə Qubadlı rayonunun Mollu kəndində anadan olub. 1953 – cü ildə Xanlıq kənd orta məktəbini, 1969 – cu ildə isə V.I. Lenin adına API - ni bitirib. Qırx ilə yaxındır ki, müəllim işləyir.

1958 – 1969 – cu illərdə Sumqayıt Alminum və kimya zavodlarında fəhlə, növbə rəisi və sex partiya komitəsinin katibi işləmişdi.

1969 – cu ildə ali təhsilini tamamlayandan sonra rayona getmiş və o, vaxtdan hal – hazırda kimi Mollu kənd orta məktəbində müəllim işləyir. Hazırda həmin məktəb Sumqayıt şəhərində fəaliyyət göstərir.

«Xatirəyə dönən günlər» «işıqlı şəxsiyyətlər unudulmur», «Dağlar ağladı», «Mətanət» və «Mənim ana dilim» kitablarının müəllifidir.

«Yarımçıq ömür» adlanan bu kitab isə müəllifin oxucularla 6-cı görüşüdür. İnandırq ki, qədir bilən oxucularımız əvvəlki kitablar kimi bu kitabı da maraqla qarşılayacaqlar.

Ön söz

Azərbaycan xalqının böyük oğlu N.Nərimanov demişdir: - «Siz ata babalarınızın müqəddəs yerlərinə o vaxt Vətən deyə bilərsiniz ki, onun sahibi olarsınız». N.Nərimanov düz deyib neçə ki, biz o torpaqlara sahib deyilik ona Vətən deyə bilmərik. Əgər biz o torpaqları azad edib, ona sahib olmasaq ata, babalarımızın ruhu bizi bağışlamaz.

Rusların belə bir atalar sözü var: «Vətəni olmayan insan nəgmə oxuya bilməyən bülbülə bənzəyir». Mən bu sözlərimlə heç də Qubadlını Vətənim Azərbaycandan ayrı götürmürəm. Vətənim Azərbaycanın bütün bölgələri, bütün guşələri mənim üçün doğma və əzizdir. Lakin hər quşa öz yuvası doğma, əziz və isti olduğu kimi, hər insana da öz doğulub boya-başa çatdığı yer və dünyaya göz açdığı ev-eşiyi doğma və əzizdir.

Böyük rus ədibi F.M.Dostoyevski yazır ki, «İnsan hər bir şeyə alqışa bilən bir varlıqdı». Bu doğurdan da belədir. 1993-cü ildə doğma Vətənim olan Qubadlıdan məcburi köçkün kimi Sumqayıt şəhərinə gələndə mən fikirləşirdim ki, bu ağrı-acıya dözə bilmirəm.

Atalar gözəl deyib: «Dərd gələndə qoşa gələr». Mən Vətən dərdinə dözə bilmədiyim halda oğul dərdi də üstünə gəldi. Ömrünün 32-ci baharında oğlum Qabil faciyyəli sürətdə qətlə yetirildi. İki körpə balas atasız, ata-anası oğulsuz, bacı, qardaşları isə qardaşsız qaldı. Bu hadisə bizim ailəni dəhşətli sürətdə sarsıtdı.

İlk anlar mən dəhşətli sürətdə sarsılısam da, sonradan Allahın dərgahına əl qaldırıb özü bilən yaxşıdır deyərək şükür etməyə başladım.

Allah heç bir valideyinə övlad dağı göstərməsin. Oğlum Qabilin faciyyəli ölmü nəinki ailə üzvlərinizə yox hətta ütün qohum, əqrəbəyə, dost, tanışa qəm-qüssə, dərd-kədər gətirdi. Onun dərdinə dözə bilməyən, gecə-gündüz ah, nalə edən, göz yaşı axıdan anası dünyasını dəyişdi. Mən isə bir ata olaraq

dərdimi kağıza köçürürəm. Gecə-gündüz cızma qara edib, yazıb pozuram.

Əgər yazı-pozum olmasaydı yəqin ki çoxdan ölmüşdüm. Məni yaşadan yazı-pozumdu.

Bu yerdə xalq şairimiz B.Vahabzadənin aşağıdakı misraları yada düşür.

Tək qalmışam, köçüb getdi həmyaşlarım,

Ürəyimə damcılایır göz yaşlarım.

Göz yaşları üzə düşsə, gəlib keçər,

Göz yaşları qəlbə düşsə, dəlib keçər.

Hörmətli oxucularım həqiqətən mənim göz yaşlarım ürəyimə axır. Altı ildir ki, oğlum Qabil vəfat edib, hələ mənim ağlayıb göz yaşı tökdüyümü heç kəs görməyib. Xalq şairimiz B.Vahabzadə demişkən, mənim göz yaşlarım həmişə ürəyimə axıb. Ona görə də ürəyimə çalın-çarpaz dağ çəkilib. Nə isə. Allah biəln yaxşıdır.

1993-cü il 31 avqustda işğal olunan Qubadlı təxribatın qurbanı oldu.

Təxribətçi ordu tamamı ilə çıxarılmışdı. Onsuzda onlar vuruşmurdu. Qubadlı düşmən əhatəsində idi. Ancaq Qubadlı könüllüləri vuruşurdu. Köməksiz, qoşunsuz qalmış biriqada komandiri-Nüsrət Namazov tez-tez Bakıya teleqramma vurub kömək istəsədə nəticəsi olmurdu, hər dəfə ona yalan vədlər verirdilər. 1993-cü ilin 31 avqustunda üç tərəfdən mühasirəyə düşmüş Qubadlı könüllülərinin geri çəkilməkdən başqa çıxış yolu yox idi.

İndi mənim Vətənim, elim, obam düşmən tapdağındadır. Əgər biz o torpaqları azad etməsək doğmalarımızın ruhları bizi bağışlamaz. Biz o yerləri mütləq azad etməliyik.

Mən Vətən və oğul dərdlərindən nə qədər yazsamda qurtaran deyil. Odlu, alovlu Vətənpərvər şairimiz Xəlil Rzanın Sarsılma, qaqdaşım şeri elə bil ki, mənim həyatıma həsr olunub.

O, şerin bir neçə bəndi ilə bu yazımı tamamlamaq istəyirəm.

Sarsılma, qardaşım

İxtisarla

Mənim bu gün sənə yazığım gəlir.
Gözləri yaşlısan, əziz qardaşım!
Sənəndən ildırım ahlər yüksəlir,
Sənə heç bilmirəm nə cür yanaşım.

Gəlir, nə cür silim göz yaşlarını,
Axı gözündən yox, qəlbindən axır.
Dumanlı görürəm baxışlarını,
Dumanlar içində şimşəklər çaxır.

Bircə gümanım var, tək bircə sözüm.
Sarsılma! Oğluna Savalan baxır.
Bu yerlər, bu göylər, bu cahan baxır.
Kişinin kişilik tacıdır dözümlər.

Eşqi böyüklərin dərdi də böyük...
Dərdləri əridən oğul, ər gərək.
Sənə öz ocağın, evin boyda yox,
Azərbaycan boyda bir səngər gərək!

Ürəyinə axan göy yaşlarını sil,
Özünü dağlara arxa, dayaq bil
Nuş et ildırım qasırğaları,
Əyilmə, bədrəmə, sarsılma Xəlil.
Xəlil Rza Ulutürk

YARIMÇIQ ÖMÜR

Xoşbəxt o insandır ki, övlad dağı görməyib

Süleyman Rəhimov

Hörmətli oxucu, əgər siz bu kitabın üz qabığını qaldırıb onun titul vərəqəsinə diqqətlə baxsanız, orada belə bir cümləyə rast gələrsiniz. «Bu kiatbı həyatdan vaxtsız getmiş oğlum Qabilin əziz xatirəsinə həsr edirm». Bizim bu keçməkeşli dünyada elə hadisələr olur ki, o, insan həyatına əbədi daxil olur, bir ailənin və bir nəslin faciəsinə çevrilir. Bu hadisəni yaşayan yaxın adamlar dünyasını dəyişənə qədər həmin faciə də yaşayır, qəlblərdə dərdə, kədəre çevrilib, ciyinlərdə ağır bir yükə dönür.

Bu dərdi çəkənlər, onun ağırlığına sinə gərsələr də, axırda yorulub əldən düşür, əsəblərini cilovlaya bilməyib, Allahın ona verdiyi ömür payının tez qurtarıb, başa gəlməsini arzu edirlər.

Lakin elə insanlar da olur ki, ona üz verən faciənin ağırlığına əsl kişi kimi sinə gərir, toxtaq olur, dəyanət, dözümlü göstərilir. Ulu Tanrıya şükrlər edərək, həmişə əllərini göyə qaldırıb deyirlər: «Allah sən bilən yaxşıdır. Sən mənə güc, qüvvət, dözümlü ver ki, yanıma gələnlərin, mənə baş sağlığı verənlərin qarşısında əyilməyim, vüqarımı saxlaya bilim».

Əziz oxucum, ömrünün 32-ci baharında faciəli surətdə həlak olan oğlum Qabilin yarımçıq ömrü mənə yandırır yaxsa da, Allahın mənə verdiyi səbir, təmkin, güc, qüvvət nəticəsində dost-düşmən yanında vüqarımı qoruyub saxlaya bilmişəm.

Həyatda ən ağır və dözülməz dərd oğul cənazəsinin ata ciyində getməsidir ki, o da mənə qismət olub. Sinəmə oğul dağı çəkildəndən sonra mən dərdimi kağıza köçürməklə özümə təsəlli tapmışam. Bu kitab mənim bir-birinin ardınca yazdığım altıncı kitabımdır.

Saygılı oxucum, Allah sizi dərddən, kədərdən uzaq eləsin, sizə həmişə sevinc, bəxş etsin. 11 mart 2002-ci il tarixdə Rusiya Federasiyasının İrkutski vilayətinin İrkutski şəhərində yaşayan oğlum Qabil saat 19 radələrində işdən gələrkən yaşadığı evin həyətinə naməlum şəxslər tərəfindən tamah məqsədilə vəhşicəsinə qətlə yetirilmişdir.

Mən burada oğlum Qabil haqda qısa arayış verməyi lazım bilirəm.

Fətəliyev Qabil Əsir oğlu 01 yanvar 1970-cı ildə Qubadlı rayonunun Mollu kəndində anadan olub, orta məktəbi medalla bitirib. Sonra İrkutski şəhərində yaşayıb, işləyən qardaşlarının yanına gedib. Elə oradan da hərbi xidmətə çağırılıb. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra yenə də İrkutski şəhərinə qardaşlarının yanına qayıdıb. Həmin şəhərdə Dövlət Tibb Universitetinin Stomatologiya fakültəsinə qəbul olunub. Universiteti qırmızı diplomla bitirəndən sonra isə İrkutsk şəhərində qalıb, diş həkimi işləyib. Axırı isə bildiyiniz bu faciə...

Əziz oxucum, oğlumun faciəli surətdə qətlə yetirilməsi xəbəri bizə çatdırılanda bütün ailə üzvlərimiz dəhşətli dərəcədə sarsıldı. Mənim isə bütün varlığım əlimdən getdi. Belə hadisələri hər valideyn bir cürə qəbul edir. Bəziləri bunu həyatın bir üzü kimi qiymətləndirib, onu alın yazısı, tanrı qisməti hesab edib, şükür edir, bəziləri isə buna dözə bilməyərək tamamilə sarsılır.

Mənim sinəmə çalın- sarpaz dağ çıxilib. Oğlumun müsibəti məni gündə yüz dəfə öldürüb-diriltsə də, özümü ələ alıb, təmkinimi saxlamağa çalışıram.

Oğlum Qabili məzara tapşıranda bütün bədənim lərzəyə gəldi. Ah-nalə göylərə ucaldı, göz yaşları selə-suya döndü. Onun anası, bacısı, qardaşları, bəxti qara zövcəsi, körpə balaları göz yaşlarından məhv olurdular. Bircə mənim gözümdən yaş çıxmadı. Bütün varlığım isə daşa dönmüşdü.

Qoy o böyük Yaradana xoş gəlsin, bəlkə onlar göz yaşları ilə dərddən-qəmdən uzaqlaşdırlar. Mən isə, əksinə ...

Bu yerdə xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin aşağıdakı misraları yada düşür.

Harda bir dərddli görsən,
Sən o yerdə sor məni,
Mən dərdi axtarmıram,
Dərd özü tapır məni.

* * *

Qəhim-sevinc qaynağım,
Dərdim könül sirdaşım.
Axır damarlarımdan,
Qan yerinə göz yaşım.

Həmin dəqiqələrdə göylərə əl qaldırıb yerimdəcə ölməyi arzulamışam. Ancaq hər şey biz istədiyimiz kimi olsaydı nə vardı ki, kimin taleyinə nə yazılıbsa, o da olacaq. Oğlum Qabilin qismətinə cəmi 32 il ömür sürmək yazılıbmış.... atalar demişkən yazıya pozu yoxdur. Onun iki körpə balası Əminə və Gülnar atalarının ölümünə inanmırlar, hələ də onun yolunu gözləyirlər. Xəstə Qasım demişkən:

Bu dünya fanidir, fani,
Bu dünyada qalan hanı?
Davud oğlu Süleymanı
Qızıl taxtdan salan dünya.

Doğrudan da, dünya fanidir, hamı onda qonaqdır. Gec –tez hamı bu dünyanı tərk edəcək. Allah heç kəsə övlad dağı göstərməsin. Ümumiyyətlə, cavan ölümü faciədir.

Böyük Azərbaycan şairi Şəhriyar yazır:

Sənin bəhrin yiyən kimdir?
Kiminkisən, yiyən kimdir?

Sənə doğru deyən kimdir?

Yalan dünya, yalan dünya.

Böyük şairimiz Şəhriyar necə də gözəl deyib. Doğrudan da, insan dünyaya gəlir, az-çox yaşayır, sonra ölüb gedir.

Şair demişkən, elə bil yalan imiş o, yox imiş bu dünyada. Onun əzizləri, doğmaları dünyadan köçəndən sonra o da təzədən ölür və unudulub gedir. Lakin necə ki onun əzizləri, doğmaları yaşayır, o da onların ürəyində yaşayacaqdır.

Oğlum, sən də hələ ölməmişən, əzizlərinin, doğmalarının ürəyində yaşayırsaq. Necə ki, o ürəklər döyünür, yaşayır, sən də yaşayacaqsan.

Bu yaxınlarda oğlum Qabil yuxuma girdi. Dedi: Ata elə bilmə ki, ölmüşəm, ta sizi görmürəm. Mənim ruhum həmişə sizin yanınızdadır. Sən çox narahatsan, həmişə əsəbi gərginlik keçirirsən. Hirsindən gecə-gündüz yazıb oxuyursan. Ata bir az səbirli ol. Bu qədər yazı-pozu sənin səhhətinə ziyandır, gözlərin nurdan düşər. Axı sən 8-ci onillikdən addımlayırsan.

Ata, mənə agah olub ki, Şamilin saqqal saxlamağı səni çox narahat edir. sənin dəfələrlə ondan xahiş etməyinə baxmayaraq, o, səni, eşidib saqqalını qırxmır. Mən yaxşı bilirəm ki, Şamilin saqqal saxlamağı onun mənə olan böyük ehtiramının nəticəsidir. Ancaq hər şeyin həddi var. Görürəm, Şamil mənim uşaqlarımı öz balalarından seçmir. Onları sevir, əzizləyir, nazları ilə oynayır. Elə onun bu hörməti mənə bəsdir. Ata bu yaxınlarda mən Şamilin yuxusuna girib, saqqalını qırxmağı xahiş edəcəm. Əgər məni eşitməsə, bir də heç vaxt onun yuxusuna girməyəcəyəm. Ata Can, ana-bacıma da de, qoy çox ağlamasınlar onsuz da gec-tez hamımız haqq dünyaya qovuşacağıq. Beş-on il tez-gec onun nə fərqi var; mənim taleyim də belə imiş. Mənim ruhum hər an sizin yanınızdadır. Atıb gəldiyimiz, yağıya verdiyimiz doğma torpağımın, Qubadlının səmasında dolaşıram. Onsuz da mənim ürəyim o torpaqların həsrətinə dözməyəcəkdi. Yaxşı

bilirəm ki, sizlər nə çəkirsiniz. Ata, sizdən ötrü, vətəndən ötrü ruhum çox narahatdır.

İstəkli oxucum, bu yuxu məni dəhşətə gətirdi. Yuxudan oyanandan sonra bir müddət özümə gələ bilmədim. Çox fikirləşəndən sonra yəqin etdim ki, o dünya cənnət, cəhənnəm, ruh hamısı doğrudur. İnsan o dünyada yaxşı işinə görə mükafat, pis işinə görə isə cəza alır.

Dağlar ağladı şerimin bir bəndi ilə bu yazımı tamamlamaq istəyirəm.

Kədərli xəbərdən dağlar ağladı,
Analar bacılar qara bağladı
Sənin dərdinə dözmədi Həkəri,
Hikkəsindən aşıb-daşib çağladı.

OĞLUM QABİLƏ HƏSR OLUNMUS XATIRƏLƏR
OĞLUM QABİLƏ HƏSR OLUNMUŞ XATIRƏLƏR

QABİLİN ƏZİZ XATİRƏSİNƏ

*Bu dünya fanidir, Fani
Bu dünyada qalan hani?
Davud oğlu Süleymanı
Qızıl taxtdan salan dünya
Xəstə Qasım*

Xalam oğlu Qabil haqda xatirə yazmaq mənim üçün çox çətindir. Yaza bilmirəm əllərim titrəyir, əlimdə qələm Əsir. Gözlərim yaşarır, qarşımda kağızı seçə bilmirəm. Qabilin faciəsi təkcə onun ailəsinin, bacı və qardaşlarının, valdeynlərinin yox, bütün bir nəslin, bir elin faciəsidir.

Qabil xalam oğlanlarının ən kiçiyi idi. O, ucaboy, qaraquş, qaragöz, gözəl, zarafatçı, deyib-gülən bir oğlan idi. O, insanlarla tez ünsiyyətə girməyi bacarırdı. Tanımadığı adamla bir neçə saat ünsiyyətdə olandan sonra o adamın qəlbinə girir və onun sevimlisinə çevrilirdi.

15 iyun 1997-ci il tarixdə Qabilin toyu oldu. Torpaqlarımız düşmənin torpağında olduğu üçün onun toyunu Sumqayıt şəhərində elədik.

Xalam oğlanlarının dördü də o, cümlədən Qabil Rusiya Federasiyasının İrkutski şəhərində yaşayırdı. O, həmin şəhərdə Tibb Universitetini bitirmişdi. Elə orada da diş həkimi işləyirdi. Onun incə əl qabiliyyəti var idi.

Qabilin böyük qızı Gülnar 15 avqust 1998-ci ildə, kiçik qızı Əminə isə 05 iyul 2000-ci ildə anadan olub, Mən bir dəfə Qabilə dedim. Qabil bir oğlunda olsa yaxşı olar. O, mənə dedi: xala oğlu qız ya oğlan nə fərqi var? Təki fərli olsunlar. Elə oğul var ki, kor qız ondan yaxşıdır. Qabil haqda o qədər xatirələr var ki, fikrim dığınınq olduğu üçün yadıma sala bilmirəm.

Kənddə ev tikirdim, köməyim yox idi. bərk yorulmuşdum. İşin ağır vaxtında bir də gördüm səhər-səhər Qabil iki dostunu da götürüb köməyə gəldi. Mən o qədər sevindim ki.

Kənddə hamının biçənək yeri var idi. mənim də çayın qırağında biçənəyim var idi. Mən elə o vaxtdan hal-hazıra kimi kənd sovetinin sədri işləyirəm. (indi İcra nümayəndəsi deyirlər). Hamı otunu biçmişdi, mənim vaxtım yox idi. Bir gün rayon mərkəzindən gələndə gördüm otum biçilib. Yoldaşımdan soruşdum, o dedi: Qabil bir dəstə özü kimi cavanı yığıb gətirib biçirdi. Bir quzumuzu da aparıb çayın qırağında kəsib kabab edib yedilər. Mən çox sevindim. Dedim lap yaxşı ediblər.

Allah sənə rəhmət eləsin xalaoğlu! Yerini behiştlik olsun, qəbrin nurla dolsun.

Mən aşıq için-için,
Qovrullam için-için.
Oğul itirən atalar
Ağlayar için-için.

Xalaoğlu, sən ölməmişən bizim ürəyimizdə yaşayırsan. Necə ki, bu ürəklər döyünür, sən də yaşayacaqsan. Bir daha Allahdan sənə rəhmət diləyirəm.

Səni həmişə ürəyində yaşadan xalanoğlu Rafiq.

OĞUL, YERİN GÖRÜNÜR

Böyük Azərbaycan şairi Rəsul Rza yazır: ... arxalı nadan görürəm, qorxuram ... Oğlum, Qabil, sən nadanlığın qurbanı oldun. Özü də sifarişli, əvvəlcədən hazırlanmış nadanlığın. Qoy ölüm sevinməsin ki, ömrünün 32-ci baharını yaşayan ləyaqətli, sədaqətli, qorxmaz və cəsur oğlum olan Qabili sıramızdan qopara bildi. Ölümün bu qədər ağır və dözülməz olduğunu indiyə qədər belə dərinədən dərk edə bilmirdim. Allah heç bir valideynə övlad dağı göstərməsin. Bu faciənin ağırlığını ancaq övlad dağı görən valideyn dərk edə bilər. Oğul sən ölümün bizim ailəyə elə bir «sillə» vurdu ki, çətin ki, bir də özümüzlə gələ bilək. Mən nə qədər təmkinli olmağa, vüqarımı

saxlamağa çalışsam da, əyilməyən qəddim, sınmayana iradəm, məğrur baxışım, şux qamətim sarsıldı.

Düzdür, adam yanında ağlayıb göz yaşı tökmədim sə də, göz yazım daim ürəyimə axdı.

Hörmətli oxucum, iki dər-d-bala ilə vətən dərdi qoşalaşıb, mənə o qədər dağ çəkib ki, onlardan nə qədər yazsam da qurtarmaz. Mən qismində olsa dər-d-qəmdən uzaqlaşmaq, necə deyirlər, sözün həqiqi mənasında, dəli olub, çöllərə düşməmək üçün fikrimi yazı-pozuya vermişəm.

Gecə-gündüz cızma-qara edirəm yazıram, pozuram ki, dərdim bir az azalsın.

Amma cıfayda nə vətən, nə də oğul dərdi yaddan çıxan deyil. Mən özümlə birlikdə, əziz oxucularım, sizləri də dər-d-qəmdən uzaqlaşdırmaq üçün oğlum Qabil haqda bəzi xatirələri qələmə almaq istəyirəm.

Qabil təzə birinci sinfə gedirdi. Bir gün mənə dedi:- ata, mənim müəllimim- İsgəndər müəllim çox savadlıdır. Bir o qədər hərfin hamısını yadında saxlayır. Mən onun sözünü İsgəndər müəllimə dedim. O, gülərək dedi: -Düz deyir də, həqiqətən, mən dəryayam, bir o qədər hərfi mənəm ki, yadda saxlayıram.

Təxminən altı yaşı olardı. Onun bir dişi laxlayırdı. Mən o dişə sap bağladım ki, çəkəm, qoymadı. Sapı gizli çarpayığa bağladım, arxasına bir təpik vurdum ki, sən qorxağın birisən, o tərpanəndə diş çıxıb çarpayığa dəydi.

Bir dəfə qoyun nobatı bizim idi. O mənə dedi: -Ata, sabah səhər qoyunu sən apar, mən səhər görüşlərinə baxım, sonra gəlib səni dəyişərəm. Dedim yaxşı gedərəm. Amma heç könlüm yox idi. Qızım Sevinc dedi: - Gəl televizorun qoruyucusunu çıxaraq, deyək televizor işləmir. Biz elə də etdik.

Axşamdan televizorun qoruyucusunu çıxarıb, ona dedik ki, televizor xarab olub. O, nə qədər əlləşdisə də, televizor işləmədi. Səhər durub qoyunu örüşə apardı. O, gedəndən sonra

biz televizorun qoruyucusunu yerinə salıb, səhər görüşlərinə baxdıq. Günort qoyunları çayın qırağına gətirib, evə gəldi. Gördü televizor işləyir. Soruşdu ki, neynədiz televizor işlədi? Mən dedim ki, usta gəlmişdi kəndə, o düzəltdi. Bacısı Sevinc isə dedi ki, yalan deyir, televizor xarab olmamışdı, onun qoruyucusunu atam çıxarmışdı ki, sən qoyun otarmağa gedəsən. O, məndən küsdü, 3 gün məni dindirmədi.

Qabil kənd işlərini çox gözəl bacarırdı. O qoyun qırxanda əllərini görmək olmurdu. Kəndimizin qabağından axan Həkəri çayından cavanlar əl ilə balıq tutardılar. Qabil çox gözəl balıq tutardı. Böyük gəlinimiz Gülzarın xətrini çox istəyirdi ona ana deyirdi. Çünki Sumqayıt da da Rusetdə də onun yanında çox olmuşdu.

Qabil dərs əlaçısı idi. O, orta məktəbi medalla bitirmişdi. Yoldaşları ilə çox mehriban idi. Zəif oxuyan yoldaşlarına həmişə kömək edərdi, ona görə də yoldaşları onun xətrini çox istəyirdi. Bütün müəllimlərinə həddindən artıq hörmət edərdi. Onların bir sözünü iki eləməzdi. Ona görə də müəllimləri də onu çox istəyirdilər. İsgəndər müəllimə hələ birinci sinifdən hörməti var idi. O, bir savadlı müəllim kimi onun beyninə həkk olunmuşdu. İsgəndər müəllimin özü demişkən, o dəryadır ki, bir o qədər hərfin hamısını yadında saxlaya bilər.

Yuxarı siniflərdə də müəllimlərinin hamısına xüsusi hörmət göstərirdi. Ancaq riyazi yyat müəllimlər Rasimi və Həsəni lap çox istəyirdi.

Böyük qızı Gülnar hər şeyi başa düşür. Bu yaxınlarda kiçik qızı Əminə gəlib qucağımda oturub dedi: -Dədə, mənə düzünü de, atam nə vaxt gələcək? Mən bir qədər fikirləşib dedim: - Siz yekələndə gələcək, indi gələ bilməz, çünki çox uzağa gedib.

Heyif sənə oğul, Allah sənə rəhmət eləsin. Sənə uzanan o namərd əl kəsilməlidir. Necə oldu ki, o vəhşi, yırtıcı canavar sənə cavanlığını, balalarını, bacı-qardaşını, ata-ananı, nakam sevgilini nəzərə almayıb, səni qətlə yetirdi. Bizi həmişəlik

gözüyaşlı qoydu. Qəbrin nurlu dolsun, yerin behişt olsun. O haqq dünyada rahat yat, oğul!

Hörmətlə: atan Əşir

SƏNƏ BACIN QURBAN QARDAŞ

İstəkli qardaşım Qabil, sənin haqqında xatirə yazmaq mənim üçün ağırdı. Çünki ölümünə inana bilmirəm. Qardaşcan əgər mən bilsəydim ki, bir gün sənin haqqında bu qara xatirələri yazacağam, inan ki, imkanım olsaydı səndən əvvəl bu dünyanı tərk edərdim.

Mənim dörd qardaşım olmasına baxmayaraq, sən mənə qardaşlarımdan hamısından yaxın idin. Çünki bizim yaş fərqimiz çox az idi. böyük qardaşım Tahir ilə mənim 14 il yaş fərqi olduğu halda, sənə cəmi üç il yaş fərqi var idi. sən məndən üç yaş böyük idin. Biz həmişə bir yerdə olmuşuq. Bir yerdə yeyib-içib, bir yerdə yatıb-durmuşuq. Qardaşlarımdan ən zarafatçı, deyib-güləni sən idin. Mən uşaqlıqda kök totuq bir qız idim. Sən heç vaxt mənim adıma çağırmazdın, həmişə mənə topbuş deyərdin. Mən ailə qurandan sonra da sən məni bu adla çağırırdın. Mən bu ada o qədər öyrəşmişdim ki, hətta məni tanımayanlar adıma soruşanda çaşıb topbuş deyirdim.

Sən çox ucaboy, yaşlıqlı, gözəl bir oğlan idin. Mənə çox zarafat edib əsəbləşdirərdin. Sən məni acıqlandıranda mən də sənə uzundraz deyərdim.

Əziz qardaşım, Allaha şükür edirəm ki, nə yaxşı sənin yadigarın qalıb. Sən yadıma düşəndə gedib balalarını görürəm. Balaca Əminə sir-sifətdə anasıgilə oxşayır. Gülnar isə sənə oxşayır. Elə bil ikiyə bölünmüş bir almasıdır. Sən yadıma düşəndə həmişə Gülnara baxıram. Qabilcan sənə müsibətinə ata-anam dözə bilmir. Səndən sonra atam şair olub. Gecə-gündüz oxuyub yazır. Dərdini kağıza köçürür. Sənə həsr olunan beş böyük kitabı çapdan çıxıb. İndi o altıncı kitab

üzərində işləyir. Yazı-pozu onu bir az toxdadır. Əgər yazı-pozusu olmasaydı inan ki, kişi dəli olub, çöllərə düşərdi. Anam isə sənin dərinə dözə bilməyib dünyasını dəyişdi.

Qardaş, sənin ölümün bütün qohum-əqrabanı sarsıdıb. Qardaşların da çox sarsılıblar. Şamil qardaşın isə heç özünü ələ ala bilmir. O saqqal saxlayır. Atam nə qədər yalvarırsa da, o, saqqalını qırxmır. Şamilin saqqal saxlamağı da atamıza bir dərd olub. Qardaşım saqqalını qırxsə elə bilirəm ki, atamızın dərdi bir az yüngülləşər.

- Qabil, balalarından arxayın ol. Biz hamımız onları əziz tuturuq. Qohum əqraba da hörmətlərini saxlayır. Əmiləri də onları çox istəyir. Sənin balaların Şamillə fəxr edirlər. Ona ata deyirlər. Sənin sevimli Ramilən də namus-qeyrətlə oturub, balalarının tərbiyfsi ilə məşğul olur. onları əzizləyib böyüdür. Sənə bacın qurban, sən tez getdin, bizləri gözüyaşlı qoydun. Qardaş, sənin amalın həmişə insanlara yaxşılıq etmək olub. Mən inanıram ki, ulu Tanrı səni cənnətə göndərib. Əzizim, bu fani dünya müvəqqətidir. Gec-tez biz hamımız sənin yanına gələcəyik. Hələlik isə sən bizim ürəyimizdəsən. Sənə qurban olum. Qabilcan, sənə həsr etdiyim bu xatirənmi aşağıdakı bayatılarla tamamlamaq istəyirəm:

Əzizinəm, bu dağa,
Quşlar qonar budağa,
Qardaşı ölən bacı,
Necə dözər bu dağa?

* * *

Əzizim, al qanadı,
Sinəm də al qanadı.
Qardaş ölsə, bacının
Sınar qolu-qanadı.

Səni canından əziz sevən bacın Sevinc

DAYIMI UNUDA BİLMİRƏM

Qabil dayım öləndə mənim yeddi yaşı var idi. yadımdadır ölümündən 3-4 ay əvvəl dayım Rusiyadan Sumqayıta gəlmişdi. O, ucaboy, gözəl bir dayı idi. Qabil dayım nədənsə anamın adını demirdi. Ona toppuş deyirdi. Sonradan anamdan öyrəndim ki, o balaca olanda kök, pota olduğu üçün dayım ona toppuş deyirmiş. Elə indi də o, anamı bu adla çağırırdı.

Dayım gəlib bizlə görüşdü. Məni və qardaşım Samiri öpdü. Biz ondan utanırdıq. Qabil dayım xalçanın üstündə oturub, oyuncaqlarımızı yerə töküüb bizimlə oynamağa başladı. O, bir saatdan çox bizimlə oynadı. Biz ona öyrəşdik. Artıq biz ondan utanmırdıq. Dommalaq aşdıq, bizi belinə mindirdi. Biz çox sevinirdik.

Mənim bir dişim laxlayırdı. Mən qorxurdum, həkimə getmirdim. Anam dayıma dedi: - Qabil, Familənin bir dişini laxlayır, lap boşalıb, qorxur, qoymur aparıb çəkdirək. Dayım dedi: - Qoy baxım, o barmağını ağzıma salması ilə dişimi çıxartması bir oldu. Mən heç ağlamadım.

Sonra anam mənə dedi ki, dayın diş həkimidir. O, çox yaxşı diş müalicə edir, gözəl diş salır və ağılsız diş çəkir. Dayım Rusiyada diş həkimi işləyirdi.

Biznən görüşəndən az sonra dayım öldü. Onun meyidini Sumqayıt şəhərinə gətirdilər. Biz çox məyus olduq, ağladıq.

Dayımın ölmünü böyük qızı Gülnar bilir. Kiçik qızı Əminə isə başa düşmür. O, elə bilir ki, nə vaxtsa atası gələcək.

Dayımın ölümündən sonra dədəm şair oldu, başladı şer yazmağa. Onun beş kitabı çıxıb. İndi altıncı kitabı yazıb qurtarıb, çapa hazırlayır. Mən dədəmin dayım haqda yazdığı şerləri oxuyanda həmişə ağlayıram.

Dədəm nəvələrinin hamısını çox istəyir. Ancaq biz onun yanında olduğumuz üçün, ən çox bizimlə məşğul olur. Mənə və qardaşım Samirə dərslərimizin hazırlanmasında köməklik edir. O, gecə-gündüz işləyir, kitab yazır.

Mən dədəm Əşiri çox istəyirəm. Allahdan arzu edirəm ki, ona uzun ömür və cənsağlığı versin. Çoxlu-çoxlu kitablar yazsın. İşləri həmişə uğurlu olsun. Ürəyindəki bütün arzuları həyata keçsin. Dayım Q abilə isə Allah rəhmət eləsin. Yeri behiştlik olsun. Dayı, mən səni heç unuda bilmirəm. Allah sənə çoxlu-çoxlu rəhmət eləsin, yerin cənnət olsun.

Hörmətlə bacın qızı Fəmilə

ALLAH SƏNƏ RƏHMƏT ELƏSİN QABİL

Qabil haqda xatirə yazmaq mənim üçün çox çətindir. Mən Qabil bir qayın kimi yox, bir oğul kimi çox sevirdim. O, da məni həmişə ana deyərək çağırırdı. Rusiya Federasiyasının İrkutski vilayətinin İrkutski şəhərində yaşayırdıq. Əvvəllər dörd ailə bir yerdə yaşayırdıq. Qabil evdə həmişə biz gəlinləri müdafiə edərdi. Bir çatışmayan iş olanda onu həmişə öz üzərinə götürərdi ki, bizə bir söz deyilməsin.

Qabil elə həmin yaşadığımız İrkutski şəhərində Tibb Universitetinin stomotologiya fakültəsini bitirmişdi. Elə orda da diş həkimi işləyirdi. Bizim ailənin diş problemini o həll edirdi. Kiminə diş salar, kiminin dişini müalicə edər, kiminin

dişin çəkər və s. Onun çox incə əl qabiliyyəti var idi. O sənətə qabil çox gözəl yiyələnmişdi.

O, bilirdi ki, mənim ağ qızıl güldən xoşum gəlir. Həmişə bayramlarda, ad günlərində mənə ağ qızılgül dəstəsi bağladib gətirirdi. Bir dəfə mən xəstəxanada yatırdım. Qabil həmin güldən gözəl bir buket bağladib mənim yanıma gəlmişdi. Mənim palata yoldaşım olan rus qızı özünü saxlaya bilməyib dedi: -Əsl centelmendir.

Rusiyada qonşuların hamısı it saxlayırdı. Bir dəfə gördük ki, o, balaca bir afçarka alıb gətirdi. Həmin balaca küçüyü Qabili iki ilə yaxın saxladı. O, itə elə gözəl tərbiyə vermişdi, təlim keçmişdi ki, it adam kimi dil bilirdi. Nə desək, onu edirdi. Qabil itinin adını Bos qoymuşdu. Hər səhər saat 6-da onu gəzdirməyə aparırdı. Günorta və axşam da o, itini gəzdirirdi. Bir dəfə də o, iti Bosu özü ilə meşəyə aparmışdı. It meşədən qaçıb yola çıxır və prisepli maşının arxa təkərinin altında qalıb ölür. O hadisə Qabilə çox pis təsir etdi. O bir müddət özünə gələ bilmədi.

Qabil sülh tərəfdarı idi. Evdə xırda söz-söhbət olanda çalışardı ki, onu sakitliklə həll etsin. Biz sonradan ayrılıb ayrı-ayrı yaşayanda bir dəfə mən Qabilgilə getmişdim. Zarafatla dedim: Qabil, Tahirdən küsüb sizə gəlmişəm. Dedi: - Lap yaxşı eləmişən, ölməmişəm ki, ana, səni özüm saxlayacam. Bəs anam deyilsən?

Yadımdadır, böyük qızı Gülnar anadan olanda onun sevincinin həddi hüdudu yox idi. Qabil haqda o qədər xatirə demək olar ki, nə isə...

8 mart 2002-ci ildə gül alıb gətirib biz gəlinlərin dördünü də təbrik etdi. Aldığı güllər hələ solmamışdı, özü 11 martda faciəli surətdə həlak oldu, onun ölümü bizi həddindən artıq sarsıtdı. Bizim ailə hələ də özünə gələ bilmir. Qaynatamız Əşir müəllimə biz hamımız papa deyirik. Papam heç özünü ələ ala bilmir. O, dərini həmişə kağıza köçürür. Qabilin ölümündən sonra papa şair olub, gecə-gündüz yazır. Onun beş böyük

kitabı çapdan çıxıb. İndi altıncı kitabını yazıb qurtarıb çapa hazırlayır. Kişi deyir, əgər, yazı-pozum olmasa, mən dəli olaram. Qardaşlarının üçü də yas içindədir. Onlar yasdən çıxma bilmirlər. Qaynım Şamil isə altı ildir ki, üzünü qırxmır. O da papama bir dərd olub. Papa nə qədər çalışırsa da, ona üzünü qırxdıra bilmir. Nə isə ... biz hamımız yas içərisindəyik. Qabil, sənin balaların Gülnarı və Əminəni biz öz balalarımızdan seçmirik. Sən rahat yat, qardaş. Allah sənə rəhmət eləsin. Mən öz xatirəmi papamın ağır faciə şerinin bir neçə bəndi ilə tamamlamaq istəyirəm.

Düşməni gülləsinə tuş oldu balam,
Ürəyim bağlayıb mənim dərd-vərəm.
Arada qalıbdı iki balası,
Ağlamaqdan kor olubdu anası.

Namərd necə qıydın mənim balama,
Allah niyə fürsət verdin zalıma?
Qohum-qardaş yanır mənim halıma,
Yer-göy ağlar vallah belə ölümə.

Yerin behiştlik olsun, qardaş. Səni həmişə ürəyində yaşadan ikinci anan Gülzar.

ACILI, ŞİRİNLİ XATİRƏLƏR

Əvvəli, axırı görünməyən fani dünya!...

Həyatda hər bir kəs özünəməxsus alın yazısı ilə doğulur və bu alın yazısını Allahdan başqa heç kəs bilmir.

Hər bir kəsin də həyata keçirmək istədiyi arzuları olur və bu arzularla insan həmişə öz ağılı və zəkası ilə mübariz olmağa çalışır. Hamı kimi, Qabilin də bu dünyada bir yeri, bir məqsədi, bir qisməti var idi.

Qabilin həyatı ilə bağlı bu gün xatirə yazmaq mənim üçün çox ağır və ağır olduğu qədər də çətinidir.

Təssüflər olsun ki, bu qısa ömür yolunda o, uzaqda yaşadığı üçün heç birimiz ondan doymadıq. Ona görə də istərəm uşaqlıqda bir yerdə olduğumuz illərə qıydım...

Xurşud nənəmin biz nəvələrini başına yığıb, Şinatağ, Gilədağ dağlarında gəzdirməyindən söz salım. Bulaq suyu, dağ havası, camış qaymağı və yağlı fətir günü-gündən yanaqlarımızı qızardardı. Nənəm nəvələrinə qaymaq payı çəkəndə nədənsə Qabilin payı o biri nəvələrinin payından çox görünərdi. Bu da nəvələrin gözucu baxışlarından yayınmırdı. İndi düşünürəm ki, ağbirçək nənə onun həyatdan doymayacağını neçə illər əvvəl özü də bilmədən bildirmək istəyirmiş.

Dağ-yaylaq həyatını çözdikcə axırncı dəfə Seytas meşələrində keçirdiyimiz xoş xatirələri unutmaq olmur. O zamanlarımızın ən şirin çağlarından biri isə yelləncəkdə keçirdiyimiz anlar idi. Yaxşı yadıma gəlir ki, alaçıqların yanındakı bir tərəfi arxı kölgələndirən, bir tərəfi yarağandan boylanıran iri, qollu- budaqlı cəviz ağacından yelləncək asmaq Qabilin ağına gəlmişdi. O bir göz qırpımında ağaca dırmaşıb yoğun sicimi iri bir budağa keçirib aşağı uzatdı. Və elə birinci də özü yellənmək istədi. Lakin nənəm yelləncəyə ən əvvəl budağın möhkəmliyi yoxlamaq üçün özü çıxdı. Uşaqlar nənənin fikrini anlamadan ona küskün-küskün baxdılar. Qabil isə nənəmin qayğısız uşaq tək yellənməyinə ürəkdən sevinib, böyük maraqla tamaşa edirdi. Sonra uşaqlar da bu sevinci yaşayıb, ona qoşuldular.

Mollu və Həmzəli kəndlərini biri-birindən Həkəri çayı ayırırdı. Ona görə də, bizə gələndə kəsə yolla at ilə gələrdilər. Qabil İsmayıl dədəmin atına minib tez-tez bibisini görməyə gələrdi. At belinə xurcun qoyardılar. Xurcunun bir gözüne nehrə yağı və pendir, o biri gözüne ət payı qoyardılar. Qayıdanda isə, Qabili anam sevindirərdi. Xurcuna dadlı, şirin heyva, nar və cəviz yığardı...

Yox, ölüm sevinməsin qoy.

Yaranan kəs alın yazısı ilə haqq yoluna getməlidir. Qabilin uca boyunu, qara gözlərini, zarafatlı qəlbini Allah öz qələmi ilə ilk övladı, könünün baharı Gülnara bəxş etdi. Biz hamımız qabili Gülnarda axtarıyıq.

Qabil, cehizi bağlı qalan, qatarı yolda qalan ciyərparanın- yarının səsi qulaqlarında qaldı. O, səni yuxularında axtarır və bununla təsəlli tapır.

Qardaş, bibin, anan, xalan hələ sənin yasından çıxmayıb. Deyirlər, kimi isə torpğa tapşıranda qadınlar qəbir üstünə çıxmazlar.

Amma «Qabil ahu-naləsi» o adəti pozdu. Ananla bibinin yana-yana qol götürüb oynamaları, saçlarını yolub yelə vermələri qəbləri göynətdi. Biz- bacıların, anan, bibin səni son mənzilə, qəbir evinə yola saldıq.

O gün hamı ağlayırdı, amma dayımın gözlərində yaş donmuşdu. Sanki, dayım bizi görmür, bu ahu-naləni eşitmirdi... Yox, qardaş sən elə bilmə, atan ruhən yox idi. O, səninlə idi. Bir vaxt özünə gəldi ki, artıq sən o yaz yağışı ilə islanmış, soyuq torpaqla bizdən həmişəlik ayrıldın. Can qardaş, bu sözləri ürək ağrısı ilə, göz yaşları ilə yazıram. Bu qısa ömür yolunda tale səni bizdən uzaqlarda gəzdirdi, sonra isə, həmişəlik apardı. Sən hər bir kəsin fikirlərinə, hisslərinə böyük ehtiramla yanaşardın. Qoy Allah sənin məzarını nurla doldurub, yerini cənnət etsin.

Qabil, sən həmişə bizim qəlbimizdə öz dəsti-xəttinlə, özünəməxsus gülüşünlə, könümüzü oxşayan zarafatınla seviləcəksən. Sən özündə bütün insani keyfiyyətləri toplayan, cəmiyyətinə və dövlətinə layiq bir gənc idin.

Hörmətlə

bibin qızı Paşayeva Fəridə

**UNUDULMAZ DOST, SƏMİMİ YOLDAŞ,
MEHRİBAN QARDAŞ**

*Bir kiçik budağı qıranda rüzgar,
Budaq qanyaş tökər, ağac qan ağlar*
Şəhriyar

Xatirəmin başlığında göstərdiyim kimi, əmim oğlu Qabil mənim unudulmaz dostum, səmimi yoldaşım və mehriban qardaşım idi.

Əmim Əşirin Qabil haqda yazdığı xatirəsini oxuyanda mən sarsılıram, göz yaşlarımı saxlaya bilmirəm.

Əmim öz xatirəsinə bu cümlə ilə başlayır: ən ağır dərd oğul cənazəsinin ata çiyində getməsidir ki, o da mənə qismət olub.

Can əmi, bu dərdin ağırlığını təkcə sən yox, biz hamımız çəkirik.

Böyük Azərbaycan şairi Şəhriyar demişkən, bu bir kiçik budağın qırılması bizim hamımızı sarsıdıb. Bu budağın sahibi olan bir ağac kimi isə səni iflic vəziyyətinə salıb.

Mən həmişə Əşir əmimi yoluxmağa gedəndə onu yazı masasının arxasında oturub yazan görürəm. Deyirəm: əmi, az yaz, oxu, yaşlı adamsan gözlərinə ziyan olar. Onun cavabı mənə bu olur ki, Habil, məni saxlayan yazı pozumdu. Əgər yazı-pozum olmasa, mən dəli olub, çöllərə düşərəm.

Əmi can inan ki, bu dərdi mən səndən az çəkmirəm. Çünki nə mənim qardaşlarım, nə də Qabilin öz qardaşları onunla mən qədər bir yerdə olmayıblar. Qabil ilə mən eyni ildə anadan olmuşuq, eyni ildə məktəbə getmişik və həmişə bir partada oturmuşuq. Eyni zamanda ürək dostu olmuşuq. Ona görə də bu dərdin ağırlığını biz qardaşlardan ən çox mən çəkirəm.

Qardaşımız Şamil altı ildir ki, üzünü qırxmır. Yas içərisindədir, o yasdan çıxıbilmir. Şamilin bu hərəkəti sən

kimi mənə də çox narahat edir. Qabilin faciəsi bir ata kimi səni sarsıdan kimi, bir qardaş, bir dost kimi də mənə sarsıdıb.

Əmi, sən mənə deyirsən ki, Qabil haqda bir xatirə yaz. Mən Qabil haqda bildiklərim xatirələrin hamısını yazsam, başı bağlı bir kitab olar. Mənim üçün nə qədər ağır olsa da, onlardan bir neçəsini yazacam.

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, mən Qabil ilə on səkkiz il bir yerdə yaşamışam. On bir il bir yerdə oxumuşuq. O birinci sinifdən on birinci sinfə qədər dərs əlaçısı olub. Həmişə də sinifkom seçilib. Məktəbdə keçirilən bütün tədbirlərdə fəal iştirak edib və o tədbirlərin aparıcısı olub, orta məktəbi medalla bitirib.

Qabillə mən həmişə qabaqda birinci partada oturardıq. Bir dəfə dərsdə uşaqlar arxada peçenyə yeyirdilər. Qabil mənə işarə elədi ki, gəl diplomatların qapağını qaldırıb, arxasında biz də peçenyə yeyək. Biz elə də etdik. Bir azdan müəllim bizə dedi: -Nədi o siçan kimi xımirt-xımirt yeyirsiniz? Müəllim hirsli diplomatların qapağını bağladı. Bu vaxt bizim ağımızdakı peçenyə qırılıb müəllimin üzünə dəydi. Müəllim hirsələnib dedi: -Əgər sizin atalarınıza böyük hörmətim olmasaydı sizi elə vurardım ki, divara yapışardınız.

Bir dəfə də Qabil qoyun nobatına getmişdi, mən də quzu nobatına getmişdim. İsti yay günü idi. birdən hava qaraldı, leysan yağış başladı. Mən təmiz islandım. Təxminən bir saatdan sonra yağış kəsdi. Qabil mənim yanıma gəldi. Mən başdan-ayağa su içində idim. O isə qupquru idi. Mən ondan soruşdum: necə oldu ki, sən islanmadın? O dedi:- Mən paltarlarımı çıxardıb, daşın oyuğunda gizlətdim. Yağış kəsəndən sonra isə geyindim.

Yadımdadır bir dəfə Qabil ilə mən qərarlaşdırdıq ki, qış tətilini əmim oğlu Tahirgildə keçirək. Bu məqsəd ilə biz Sumqayıt şəhərinə gəldik. Biz evi axtardıq tapa bilmədik. Qabildə evin ünvanı və açarı var idi. Biz taksiyə minib, həmin ünvana gəldik. Tahir işdə idi. O işdən gələndən sonra

həyatə çıxanda məlum oldu ki, biz elə evin arxa tərəfindən maşına minmişik. Taksı pulun dərdindən bizi bir xeyli gəzdirdikdən sonra gətirib evin qabağında düşürüb.

Təzə ildə yolka ağacı qırıb gətirmək üçün bizim mollu kəndindən 15 km uzaqda yerləşən Molluburhan kəndinə getdik. Molluburhan dərəsindən iki böyük ardıc ağacını bıçaqla bir təhər kəsib çiyimizdə kəndə gətirdik və yolka düzəlttik.

Usta Qabilgilə tövlə tikirdi. O, divar hörür, biz isə fəhləlik edirdik. Divarı hörüb qurtardıqdan sonra usta divara baxıb dedi: -Nə gözəl çıxıb. Söz ustanın ağzından çıxan kimi divar uçub yerə töküldü. Qabil dedi: - Usta, öz gözün öz işinə dəydi. Əziyyətini isə biz çəkəcəyik. Mənnən Qabil divarın daşını bir tərəfə, palçığını isə bir tərəfə yığdıq. Səhərisi isə usta gəlib təzədən o divarı hördü.

Qabil çox dindar idi. O, Allaha, seyidə, ocağa, pirə ürəkdən inanırdı. Kəndimizin kənarında çox inanılmış «Üçqardaş» adlı bir pir var idi. Qabil mənə dedi: «Habil, gəl gedək «Üçqardaş»ı ziyarət edək».

Biz «Üçqardaş»a çatanda gördük bizim ən yaxın qohumumuz olan bir oğlan uşağı yol ilə gedir. O uşağın 12 yaşı olardı. Ata-anasını eşitmirdi, dərslərini də pis oxuyurdu. Qabil qışqırdı, ey insan, dayan. Uşaq «Üçqardaş»a tərəf baxdı, heç kimi görmədi. Çünki biz gizlənmişdik. O getməyə başlayanda Qabil bir də qışqırdı, ey insan dayan, dayanmasan səni daşa döndərəcəm. Bu vaxt uşaq dayandı. Qabil səsini dəyişərək gur səslə dedi: -Əgər dərslərini yaxşı oxumasın, ata-ananın sözüne baxmasın, səni daşa döndərəcəm. İndi get və sözlərimə əməl elə. Həmin gündən sonra o uşaq düz yola qayıtdı, dərslərini də yaxşı oxudu, ata-anasının sözlərinə də əməl elədi.

Bizim Sisyan rayonu ərazisində dədə-baba yaylaqlarımız var idi. İsmayıl dədəm hər il mal-qaranı və qoyunları dağa aparırdı. Bir il biz dədəmə kömək elədik. Heyvanları Ermənistanın Xınzırək kəndinə qədər apardıq. Qayıdanda

qaranlığa düşdük. 40 km-lik yolu piyada gəlirdik. Bərk susamışdıq. Öz yazımıza çatanda dedik gedək fermadan su alıb içək. Fermaya gedəndə fermanını itləri bizim üstümüzə cumdu. Biz qaçdıq. Sonra gəlib su nasosunun çalasından su tapıb içib evə gəldik. Gecə saat 4-də evə çatdıq.

Qabildə əvvəldən rus dili dərsinə maraq güclüydü. O hələ orta məktəbdə oxuyanda rus dilində sərbəst danışdı. Rus dili müəllimimiz Vaqif müəllimlə o, həmişə rus dilində danışdı. Vaqif müəllim onun xətrini çox istəyirdi. Qabil kənd işlərini də çox gözəl bacarırdı. Yaxşı dəryaz çalmağı, qoyun qırmağı var idi. çaydan əl ilə hamıdan yaxşı balıq tuturdu. Çox yaxşı heyvan kəsirdi, ət doğrayırdı, kaba b bişirirdi. Bizim ailələrin kitabçası Qabil idi. O çox gözəl kabab bişirirdi.

Orta məktəbi bitirəndən sonra Qabil İrkutski şəhərində yaşayan qardaşlarının yanına getdi. Orda Qabil Tibb Universitetinin stomatologiya fakültəsini qırmızı diplomla bitirdi. Elə həmin şəhərdə də qalıb diş həkimi işlədi. O çox gözəl insan və gözəl həkim idi.

Mən öz xatirəmi əminin sözləri ilə başladım və onun bir bənd şeri ilə də bitirmək istəyirəm.

Ocağıma böyük bir dərd gəlibdi,
Bu dərdə dözməyə kişi gərəkdi,
Təbəssümü, gülüşləri silibdi,
Bu dərdə dözməyə kişi gərəkdir.

Əmi, sən bu dərdi kişi kimi çəkdin. Dost-düşmən içərisində əyilmədin, sınımadın. Göz yaşların həmişə ürəyinə axdı. Allah yenə də sənə qüvvət, dözümlə versin. Bu dərd tək sənə yox, hamımızın dəridi. Biz qardaşlar da Qabilə sən qədər yanırıq. Qabil mənim dostum, qardaşım və sırdaşım idi. Allah sənə rəhmət eləsin qardaş, qəbrin nurla dolsun!

Səni dünyalar

qədər sevən əmin oğlu Habil.

ÖLÜM SEVİN MƏSİN QOY

*Yaman qurqu, yığılaydın,
Tufanlarda boğulaydın,
Nolaydı bir dağılaydın,
Bizi dərdə salan dünya
Şəhriyar*

Yeri, göyü yaradan böyük Allah! İnsanlara həm xoşbəxtlik, həm də dərd, qəm və göz yaşı verən İlahi sənin böyüklüyün qarşısında baş əyirəm.

Ey yaradan Allah bir nəslə iki böyük dərdi- Qabil və Tural dərini niyə verdin? Qabil dərini onsuz da çəkmək mümkün deyildir. Qohum, qardaş, dost, ata, ana gecə-gündüzlü ağlayır, bu dərindən içində olan insanlara niyə bəs Tural dərini verdin. Hər iki qohumu Sumqayıt şəhər qəbiristanlığında əbədi olaraq «qonşu» etdin. Qabil 32 yaşında İrkutski şəhərində namərd gülləsinə tuş gəldi....

Tural isə 21 yaşında dostu yolunda ona vurulan bir bıçağın qurbanı oldu....

Qabil İrkutski şəhərində Tibb Universitetini bitirdi- Tural Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin IV kursunu bitirdi....

Mən Tural haqqında xatirələr yazmışam, yazıram və nə qədər yaşayıram yazacam.

Bu xatirə isə mənim üçün əziz, canım qədər sevdiyim mamam nəvəsi Qabil haqqındadır.

Mən 1984-2002-ci illərdə Qubadlı rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri işləmişəm. İşlədiyim illərlə bağlı xatirələrim olub. Bu illər ərzində yüzlərlə şagirdlərim respublikamızın və dünyanın müxtəlif sahələrində işləyirlər. Bu gün fəxrlə deyə bilərəm ki, işlədiyim dövrlərdə təhsilimizdə böyük dönüş ili olmuş və fəxr edirəm ki, sevimli Qabilim də həmin dövrdə orta məktəbi bitiribdir. Qabil haqqında xatirə yazmaq mənim üçün çox çətindir....Mən inana bilmirəm ki, Qabili bir daha

görməyəcəm, uca boylu, xoş xasiyyətli, səmimi davranışlı, şux baxışlı Qabil həmişə onu tanıyanlarla yaşayıb və yaşayır. Qabil xüsusi qabiliyyət, xüsusi istedadla malik idi. Mən onun gələcəyini olduğu kimi göürdüm və onunla fəxr edirdim. Xatirimdədir XI sinif şagirdlərinin Rayon Olimpiyadasında Qabil öz istedadı, biliyi ilə I yeri tutdu və Respublika Rayonlararası məktəblilər arasında keçirilən Bakı şəhərində olimpiyadaya göndərildi. Qabil həmin turda 3-cü yeri tutdu və o dövr üçün bu çox böyük nailiyyət idi. Bu qələbə Qubadlı Təhsil şöbəsinin qələbəsi idi. Qubadlı Rayon Partiya Komitəsinin I katibi işləyən Ş.Yəhyayev Rayon üzrə XI sinifdə oxuyan əlaçı şagirdləri və həm də Respublika turundan qələbə ilə qayıdan Qabilin, Qubadlı aktivisi ilə birlikdə görüşün keçirdi. O, Qabilin əldə etdiyi qələbədən iftixarla danışır və onu nümunə çəkirdi, sonra söz Qabilə verildi. O keçirilən Olimpiyadadan danışır, ona göstərilən diqqət və qayğıya görə rayon rəhbərliyinə, pedaqoqi kollektivdə çalışan müəllimlərə, təhsil işçilərinə minnətdarlığını bildirdi. Ümidlə bildirdi ki, o gələcəkdə elmdə böyük nailiyyətlər əldə edəcək, xalqına, vətəninə layiqli kadr kimi formalaşacaq. Qabil elə böyük inamla çıxış edirdi ki, zalda oturanlar onun nitqinə sərbəst danışığına diqqətlə qulaq asırdılar. Məni Yahyayev fikirdən ayırdı. Bu uşaq çox savadlı uşaqdır. O, gələcəkdə böyük elm xadimi olacaq. Bu uşaq kimin övladadır? Mən fəxrlə dedim, o, mənim mamam oğlu Əşir müəllimin oğludur. Yahyayev onu mükafatlandırdı və onun əlini sıxıb üzündən öpdü. Gurultulu alqışlarla Qabil gəlib yerində oturdu.

Əldə etdiyi böyük nailiyyətlərə, savada və yekun imtahanlarından bütün fənlərdən «5» qiymət aldığına görə Qabil «Qızıl medala» layiq görüldü. O vaxtlar medala layiq bilinən şagirdlərin ədəbiyyatdan və riyaziyyatdan yazdıqları yazı işləri Respublika Təhsil Nazirliyində yoxlanılırdı.

Təssüf ki, onun ədəbiyyat yazı işində özləri tərəfindən bilərəkdən durğu işarələrində apardıqları «yoxlama»

nəticəsində ona «4» yazmışlar. Qabil orta məktəbi «Gümüş medalla» başa vuruldu.

«Son zəng» olanda mən də Qabilin oxuduğu Yuxarı Mollu kənd orta məktəbinə gəlmişdim. Şagirdlərlə keçirilən «son zəng»də çıxış edən müəllimlər və mən onlara həyatın yeni mərhələsində xoşbəxt, gələcək işlərində uğurlar, ali məktəbə qəbul olmaq arzuladıq. Qabil də çıxış etdi və müəllimlərin etimadını doğruldacağını, onların başını uca edəcəyini dedi.

Mən qabillə direktorun kabinetində xeyli söhbət etdim. O, mənə dedi ki, qardaşlarım İrkutsk şəhərində yaşayırlar, mən təhsilimə orda davam edib Tibb Universitetinə qəbul olacam. Qabil arzusuna çatdı. O, İrkutsi şəhərində tibb universitetinə daxil oldu və oranı qırmızı diplomla bitirdi. Elə orada da qalıb diş həkimi işlədi. Fəqət, atalar deyib, sən yazdığını yaz, gör fələk nə yazır... qabil vaxtsız aramızdan getdi... o, həmişə qəlbimizdə yaşayır, yaşayıb və yaşayacaqdır.

Nə edim ki, deyirəm ölüm qoy sevinməsin. Qabil həmişə bizimlə olub, bizimlə olacaq. Mən tez-tez Sumqayıt qəbiristanlığına gedir. Qabilin və Turalın məzarına qərənfil qoyur, Allahdan «qonşu» olan və əbədi «evləri» olan bu iki gəncə rəhmət diləyir, qəbirləri nurla dolsun deyirəm.

Allah, Sizə rəhmət etsin, əzizlərim!

V.I.Əliyev

DAYIM OĞLU QABİLİN ƏZİZ XATİRƏSİNƏ

*Bu dünya bir qızıl güzəyə bənzər,
Suyu gah şirindir, gah da ki zəhər
Çox da öyünmə ki, uzundur ömrün,
Əcəl köhləninə hazırdır yəhər.*

Məhsəti Gəncəvi

Əşir müəllimlə biz dayıoğlu, bibioğluyuq. Mən Əşir müəllimin bibisi oğluyam. Ancaq aramızdakı yaş fərqi çox olduğu üçün mən əvvəldən Əşir müəllimə dayı demişəm. Bizi yaxından tanımayanlar elə bilirlər ki, həqiqətən o, mənim dayımdır. Mən dayı mın övladlarını öz övladlarımdan seçməmişəm, həmişə onlarla fəxr etmişəm. Dayım uşaqları çox ağıllı, savadlı, bacarıqlı və işgüzar uşaqlardır. Dayımın kiçik oğlu mənim uşaqlarımdan böyükdür.

Bu gün Qabil haqqında xatirə yazmaq mənim üçün çox çətinidir. Çünki Qabilin itkisi təkcə dayım üçün, onun uşaqları üçün yox, bizim hamımız üçün ağırdır. qabilin faciəli ölümü bizim nəsli çox ağır bir sınaq qarşısında qoydu. Onun ölümündən altı il keçməsinə baxmayaraq, bizim nəsil hələ də yasdən çıxma bilmir.

Qabilin faciəli ölümündən sonra Əşir dayım meylini yazı-pozuya saldı. Onun beş kitabı çapdan çıxıb, indi altıncı kitabı yazıb qurtarıb, çapa hazırlayır. Qabil dayım oğlanlarının bizə ən yaxını və sevimlisi idi. ona görə ki, o biri 3 oğlu şəhərdə yaşamışdı. Onlarla çox ünsiyyətdə olmamışdıq. Qabil isə kənddə gözümüzün qabağında böyümüşdü.

Bir dəfə qabil mal nobatına getmişdi. Mənim oğlanlarım isə balaca olduqları üçün ikisi də bir yerdə qoyun nobatına getmişdi. Necə olursa, qoyunların bir hissəsi kolxozun taxıl zəmisinə girir. Uşaqlar öhdəsindən gəlib qoyunları zəmindən çıxara bilmirlər. Elə bu vaxt təsadüfən rayonun bir məsul işçisi ordan keçirmiş. O, qoyunların zəmiyə girdiyini görüb, gəlir mənim uşaqlarımı çağırır, onların hərəsinə bir sillə vurur

ki, nə üçün qoyunları zəmiyə buraxmısınız. Qabil qoyunları zəmidən çıxarır və həmin məsul işçiyə irad tutur ki, niyə uşaqları vurursan? O, işin üstündə Qabili incitsələr də, o, haqsızlığa dözə bilməmiş və öz sözlərini demişdir. Mənim oğlanlarım balaca olduğu üçün Qabil kənddə qoyunları kiryalın vannasına salmaqda, onu qırmaqda, ot biçməkdə və s. işlərdə həmişə onlara kömək edərdi. Mənim uşaqlarım Qabilin xətrini çox istəyirdilər, onu özlərinə arxa dayaq, böyük qardaş hesab edirdilər.

Qabil böyük-küçük yerini bilən idi. O, bizim məktəbin Ən fəal və çalışqan şagirdi idi. məktəbdə keçirilən bütün tədbirlərdə nümunə idi. Məhz çalışqanlığına görə qabil orta məktəbi medal ilə bitirdi. Sonra Rusiya Federasiyasında yaşayan qardaşlarının yanına getdi. İrkutski şəhərində Tibb Universitetinin Stomatologiya fakültəsini qırmızı diplomla bitirib, elə həmin şəhərdə də diş həkimi işlədi. O, sənətə Qabil çox gözəl yiyələnmişdi.

Onun haqqında çox xatirə bilirəm, ancaq fikrimi cəmləşdirib yazı bilmirəm.

Allah sənə rəhmət eləsin Qabil, qəbrin nurla dolsun, yerin behiştlik olsun. Səni heç unuda bilmirik, həmişə bizim ürəyimizdəsən. Dayıma da Allahdan səbir diləyirəm, səni həmişə ürəyində yaşayan Əli Yusifov.

UNUDULMAYAN ŞAĞİRD

Bəzi hallarda yazmağın çətinliyindən gileylənənləri indiki qədər duymamışdım. Doğrudan da, elə mövzular varmış ki, o barədə yazmaq çox çətin olurmuş.

Əslində bu mənim Qabil Əşir oğlu haqqında ilk yazım deyil. Təxminən 20 il bundan əvvəl də yazmışdım onun haqqında. Onda 1987-ci il may ayı idi və mən Qabil haqda xasiyyətnamə yazmışdım. Elə bil dünən idi. O zaman məktəbimizin məzunu haqqında sinif rəhbəri kimi yazırdım.

Yazırdım ki, Qabil son dərəcə səmimi, əxlaqi və mədəni bir gənədir. Kollektiv arasında nüfuz sahibidir. Özündən kiçiklərə qayğıkeşliklə, yaşlılara isə ehtiramla yanaşan insandır. Həmin yazımda məktəbimizin bütün müəllim kollektivinin belə bir əminliyini kağıza köçürdüm ki, Qabil Əşir oğlu bizim etimadımızı doğruldacaq, elinə, obasına, müəllimlərinə baş ucalığı gətirəcək.

Yazdıqlarımı inamla, məhəbbətlə yazırdım, inanaraq yazırdım.

Axı doğrudan da, oxuduğu müddət ərzində Qabil özünü ən sevimli bir şagird kimi tanıtmışdı. Bizim məktəbə iki il idi ki, gəlirdi. Bəlkə də bu vaxı az görünə bilər. Amma bu müddət müəllimlərin şagirdləri tanıması üçün yetərincədir.

Xatirimdədir. 1985-ci ilin sentyabr ayı idi. Məktəbimizin 9-cu sinifinə Aşağı Mollu kəndindən yeni gələn şagirdlərin arasında özünün düz qaməti, şux yerişi ilə seçilən bir uşaq da var idi. Müəllimlər adətən, ilk dərslərdə sinfinə gələn şagirdlərin savadı ilə daha çox maraqlanır. Yaddaşımda Qabilgilin sinfinə riyaziyyat dərsinə girdiyim ilk saati da canlandırmağa çalışıram. Hamı bilir ki, yeni gələn uşaqları başqa bir mühitin, kollektivin təsiri, ab-havası bir qədər tutur.

Bunu rəğmənlə elə ilk dərslərdə Qabilin sualları cavabları onun çalışqan şagird olduğundan xəbər verirdi. Elə bu səbəbdən də o, sinif nümayəndəsi seçildi. Sonradan da sinif rəhbəri kimi mən onunla daha çox ünsiyyətdə olurdum. Təربiyəsinə, təşəbbüskarlığına söz ola bilməzdi. Bütün fənləri, xüsusilə də dəqiq elmləri çox sevirdi. Qabil öz dünyası olan şagird idi. Bəzən mənə elə gəlirdi ki, zamanə uşaq deyil. Bunu hərdən özünə də irad formasında bildirərdim. Sifətinə tamamilə özünəməxsus bir ifadə verərək xəfif bir təbəssümlə «Nə bilim»-deyərdi. O, hər kəsə hörmətlə yanaşırdı və bunu başqalarından da gözləyirdi.

Bir epizod da yadımdan çıxmır.

Sovet dönəmində orta məktəb şagirdlərinin kolxoz və sovxozlarda təsərrüfat işlərinə cəlb edilməsi adi hala çevrilmişdi. Xüsusilə payız mövsümündə şagirdlər, demək olar ki, bütünlüklə bu işlərə səfərbər olunurdular. Qabil belə işlərdə də nümunə idi. 1986-cı ilin sentyabr ayı idi. Məktəbimizin şagirdləri üzüm yığımına cəlb edilmişdilər. Rəhbəri olduğum 10^a sinif şagirdləri briqadalardan birini sahəsində işləyirdi. Arada briqadir mənə yaxınlaşıb gileyləndi ki, Qabil ona qarşı hörmətsizlik edib. İnanmasam da, məsələ ilə maraqlandım. Məlum oldu ki, briqadirin həmin dövrün əksər briqadirlərinin leksikonlarının «bəzəyi» olan sözlərlə şagirdlərə müraciət etməsi Qabilin etirazına səbəb olmuşdur. Qabili çağırdım. Kənd təsərrüfatı işlərində çalışan hər kəsin qulağının öyrəşdiyi və demək olar ki, ümumiyyətlə, qeyri-etik müraciət forması olmasını çoxlarının unutduğu sözləri Qabil dilinə gətirməyə utandı. Bəli, Qabil həm də hər cür ədalətsizliyə qarşı dözümsüz idi.

Qabil Fətəliyev Yuxarı Mollu kənd orta məktəbinin tarixinə yeni bir səhifə yazdı: o, məktəbin ilk medalçı məzununu oldu.

1987-ci ilin yayı idi. Orta məktəblərdə buraxılış imtahanları qurtarmışdı. Ali məktəblərə sənəd qəbulu başlamışdı. Sumqayıtda idim. Təsadüfən Qabil və atası Əşir müəllimlə qarşılaşdım. Görüsdük. Təbii ki, yenə də uğurlar arzuladım. Əşir müəllim təklif etdi ki, burada olduğum müddətdə Qabilin qəbul imtahanlarına hazırlıq işlərinə kömək edim. Əslində Qabilin hazırlıq səviyyəsi qaneedici idi. Amma ata ürəyinin narahatlığını başa düşürdüm.

Məhz buna görə də mən Sumqayıt şəhərində olduğum bir həftə ərzində hər gün Qabil ilə məşğul oldum. Əşir müəllimi bir daha əmin etdim ki, Qabil hazırlıqlı şagirdidir.

Elə həmin il Qabil Rusiya Federasiyasının İrkutsk şəhərində yaşayan qardaşlarının yanına getdi və orada müvəffəqiyyətlə imtahan verib Tibb Universitetinin

Stomatologiya fakültəsinə qəbul olundu. Oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirəndən sonra Qabil elə həmin şəhərdə diş həkimi işlədi. Aldığım məlumata görə o, çox gözəl həkim olmuşdu.

Bir gün isə ağır bir xəbər onun doğmaları ilə bərabər, onu tanıyanları, o cümlədən mənə çox sarsıtdı. Onun bir cüt qız balası ata həsrəti ilə yaşayır. Qabili son mənzilə yola salan gün heç vaxt yadımdan çıxmaz. Qədim bir Türk eli özünün yarımçıq ömür yaşamış övladını son mənzilə yola salırdı. Nə etmək olar, tale yazısı ilə barışmaqdan başqa, çarə yox. Bütün Qabil sevənlərə, o cümlədən, valideyinlərinə və doğmalarına Allahdan səbir diləyirəm. Bir də demək istəyirəm: Ölüm sevinməsin qoy! Allah sənə rəhmət eləsin Qabil, yerin behiştlik olsun.

Səni həmişə ürəyində yaşadan sevimli müəllimin Rasim Xalıqverdiyev.

YAXŞI KI, NIŞANƏN QALDI.

*Getdi...nəyi qaldı deyim yadigar?
Bir cüt qızıl telli balası qaldı.
Gözlər o gözlərdi, qaşlar o qaşlar,
Üzlərində üzünün lalası qaldı.*

Xəlil Rza.

Bacım oğlu Qabil haqda xatirə yazmaq mənim üçün ürək ağrısıdır. Qabil mənim əziz və mehriban balam idi. Onu yaddan çıxara bilmirəm. O, həmişə mənim ürəyimdədir. Adı dilimdən düşmür. Qabilə ölümü yaraşdıra bilmirəm. Xalq şairimiz Xəlil Rza demişkən yaxşı ki, ondan bir cüt bala yadigar qalıb. Təsəllimizi yalnız bu körpələrdən alırıq. Qabil mənim üçün bacı oğlanlarının ən istəklisi idi. Çünki o, mənim yanımda çox olub, işlərimə əl atıb. Həmişə qayğımı çəkib.

Qabildən o qədər maraqlı xatirələr yadımda qalıb ki, hamısını yazsam ayrıca bir kitab olar. Ancaq onlardan bir neçə maraqlısını yazmaq istəyirəm.

Bir dəfə axşam qoyunlar örüşdən gələndə gördüm ki, 5 qoyunumuza qırxıblar. Mən məəttəl qaldım, fikirləşdim ki, görəsən bunları kim qırxıb? Qonşulardan soruşdum, dedilər: bizim xəbərimiz yoxdur. Durub Qabilgilə getdim. Vəziyyəti Qabilə danışdım. O, gülə-gülə dedi: elə şey ola bilməz, balaca xala, yaqın sənin gözünə elə görünüb. Sonra o gördü ki, mənim qanım qaraldı, dedi: ay xala, sənəin mənim kimi bacın oğlu var, mənim qorxudan sənəin qoyunlarını kim qırxa bilər? Narahat olma, sənəin qoyunlarını mən qırxmışam. Yunu da odur, torbadadır. Gedəndə apararsan. Gördüm çox adam qoyunlarını qırxıb, sənəinkilər yunludur. Heyvanlara isti olmasın deyə mən də sənəin qoyunlarından beşini qırxdım. Sabah da qalanlarını qırxacam. Sən narahat olma.

Mən rayon mərkəzində tibb bacısı işləyirdim. Bir gün işdən gələndə gördüm ki, qapının kilidinin üstündə bir düzüm çay balığı asılıb. O, yana, bu yana baxdım heç kimi görmədim. Mən bu işə çox təəccüb etdim. Elə bu vaxt evin arxasından Qabil gülə-gülə çıxaraq mənə dedi: Balaca xala, o balıqlar niyə qaçıb ora çıxmışdı. Mən onu qucaqlayıb öpərək dedim: xala qurban, onlar sənəin qorxudan qaçıb ora çıxmışdılar.

Kənddə bizim çox hündür çinar ağaclarımız var idi. O ağaclara üzüm təhəngi dırmaşmışdı. Uşaqlar o çinar ağacında olan bütün üzümlərin hamısını yığmışdılar. Təkcə bir ağacın başında bir vedrə üzüm qalmışdı. O üzümü heç kəs yığa bilmirdi. Çünki çox çətin yerdə idi. Üzümlər yetişib qıp-qırmızı qızarmışdı. Baxanların ağzının suyu axırdı. Quşlar daraşib yeyirdi. Adamın heyfı gəlirdi. Bir gün işdən evə gələndə gördüm ki, üzümlərin hamısını yığıblar. Dedim: balam ora kim çıxıb, o üzümləri yığa bilər. Axşam Qabil bizə gəldi. Soruşdum: Qabil, o üzümləri kim yığıb görəsən? O dedi: Xala, yaqın quşlar yeyib. Sonra da bağa gedib əlində bir vedrə üzüm

gəldi. Dedi: xala sən günorta işdə olanda mən gəlib üzümləri yığıb, böyürtkən kolunun içində gizlətmişdim. Yarisını sən ye, yarisını da aparım bacın yesin. Kənddə mənim bütün işlərimi Qabil görürdü. O, otumu biçər, odunumu doğrayar, qoyun nobatıma mal nabatıma gedərdi. Sənə xalan qurban Qabil! Səni unuda bilmirəm. Yaxşı ki, balaların var. Onlara baxıb, az da olsa, təsəlli tapırıq. Anan sənin dərdinə dözə bilməyib dünyasını dəyişdi. Atanı isə heç tanımaq olmur. O, elə gecəgündüz oxuyub-yazır. Bacı-qardaşın, həyat yoldaşın-hamısı yas içindədir. Balaların isə sənin ölümünə inanmır. Elə bilirlər ki, nə vaxtsa gələcəksən. Qəhər məni boğur, yazımı davam etdirə bilmir. Xatirəmi aşağıdakı bayatılarla bitirmək istəyirəm:

Əzizinəm, bu dağı,

Şaxta vurdu budağı.

Əlin qurusun namərd

Kim çəkəcək bu dağı?

Mən aşiqəm, bu dağa,

Bülbül qonar budağa.

Balası ölən ana,

Heç dözərmi bu dağa?

Allah sənə rəhmət eləsin Qabil! Qəbrin nurla dolsun, yerin behiştlik olsun.

Səni öz canından da çox sevən xalan Səriyə

HƏMİŞƏ YAŞAR QABİL

*Nə qədər amansız, qara bir xəbər!
Sellənsin gözümdən yaşım ağlasın.
Tixansın köksümə haçqırıq, qəhər,
Od tutsun kirpiyim, qaşım ağlasın.*
Xəlil Rza

Qaçaq Nəbi yurdunun Həcər qeyrətli analarından biri Tamaşa nənəmiz həmişə onun şirin söhbətlərində yeganə qardaşı Bəşir dayı haqqında çox danışır. Bəşir dayı dünyadan vaxtsız getmişdi. Onun yeganə oğlu olan Əşirin çətinliklərə sinə gərərək, heç kəsə əyilmədən böyüməsindən də Tamaşa nənəmiz söhbət açardı. O, tək qardaşının tək yadigarı olan Əşiri çox istəyirdi. Onun balaları ilə fəxr edirdi.

Əşir dayının oğlanlarının hərəsinin özünəməxsus şirinliyi var idi. Onun kiçik oğlu Qabil isə qardaşlarından fərqlənirdi. Bu əsas onunla əlaqədar idi ki, Qabil həmişə bizimlə olmuş və gözümüzün qabağında böyümüşdü. Qabil ucaboy, düz qamətli, ağıllı və gözəl bir oğlan idi. O, məndən yaşca böyük idi. Orta məktəbdə oxuyarkən mən onun hərəkətlərini tələq edər, özümü ona oxşatmaq istərdim. Qabil məktəbdə keçirilən bütün tədbirlərin aparıcısı və təşkilatçısı idi. Qabil dərs əlacı olmaqla bərabər, həm də, gözəl təşkilatçı idi. O, müəllimlərin sevimlisi idi.

Əşir dayı orta məktəbdə mənim müəllimim olub. Mən hiss edirdim ki, o, bizimlə fəxr edir. Bizi öz oğlanlarından seçmir. Qabil tez-tez bizə gələr, dərslərimizə kömək edər. Biz ondan kiçik olduğumuz üçün o, həmişə bizə qayğı göstərirdi. Kənd işlərində də bizə kömək edər. Kənddə bizim bağımız Qabilgilin evinin yanında idi. Biz bağa gedəndə o, yanıma gələr, bağın suvarılmasına, bellənməsinə, ot biçininə və s. işlərə kömək edər. Qabil oxumaqda olduğu kimi, başqa işlərdə də birinci idi. O, yaxşı qoyun qırxar, heyvan kəsər, ət doğrayar və gözəl kabab bişirər. Kəndin cavanları Həkəri

çayından əl ilə balıq tutardılar. Qablin tutduğu balığı həmişə mən götürərdim. O, mənə deyirdi: Ramil, sənın əlin mənə düşür, balığımı sən götürəndə mən çox balıq tuturam.

Qabil orta məktəbi medalla bitirdi. O, Rusiya Federasiyasının İrkutsku şəhərində yaşayan qardaşlarının yanına getdi və orada Tibb Universitetinin Stomatologiya fakultəsinə qəbul oldu. Oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirib, elə həmin şəhərdə diş həkimi işləyirdi. Sonra bildiyiniz bu ağır faciə, Qabilin vaxtsız ölümü bizim nəslə elə bir ağır zərbə vurdu ki, bizim nəsil hələ də özünə gələ bilmir. Onun anası, bacısı, qardaşları, eləcə də bizim qohumlar hamısı hələ də göz yaşları içindəyik. Əşir dayı isə Qabilin ölümündən sonra meylini yazı-pozuya salıb. O, həmişə oxuyur-yazır. Dərdini kağıza köçürür. Əşir dayı deyir: mənı yaşıdan yazı-pozumdur. Əgər yazı-pozum olmasa, mən dəli olub, çöllərə düşərəm.

Nə isə.... Allah sənə rəhmət eləsin Qabil! Qəbrin nurla dolsun, yerin behiştlik olsun. Sən ölməmişən, qardaş, həmişə bizim ürəyimizdəsən.

Məni yerə yaxıb o qəssab kəsdi,
Dedi: «Güman etmə, bu son nəfəsdı».
Düşüb ayağıma üzr istədi o,
Demə ayağımdan soymaqmış qəsdi.

Məhsəti Gəndəvi

Rahat yat mənim həmişə yaşar qurdaşım.
Səni həmişə ürəyində yaşıdan Yusifov Ramil.

QATİL, ƏLİN QURUSUN!

*Sel gələr divan yıxa,
Qəm gələr, ürək sıxa.
Ev yıxan cavan dağı
Olur ki, yaddan çıxa?*

Şəhriyar.

Mən Qubadlı rayonu Aşağı Mollu kəndində 1970-ci ildə dünyaya göz açmış, bir gəncin qısa və mənalı ömür yolundan söz açmaq istəyirəm.

Aşağı Mollu kəndi Azərbaycan xalqına Qaçaq Nəbi və onun silahdaşı, eyni zamanda ömür-gün yoldaşı olan Həcər xanım kimi xalq qəhrəmanları bəxş etmişdir.

Haqqında danışacağım gənc Fətəliyev Qabil Əşir oğludur. Qabilə mən 5-8siniflərdə dərs demişəm. Həm də onun sinif rəhbəri olmuşam. Qabil 9-11-ci sinifləri Yuxarı Mollu kənd orta məktəbində oxuyub. O vaxt bizim məktəb natamam orta məktəb idi.

Qabil bizim məktəbin ən çalışqan və fəal şagirdi idi. Ona görə də mən onu sinif nümayəndəsi təyin etmişdim. O, daim axtarışda idi. Əhatəsində olan hər şeylə maraqlanardı. Qabil dərs əlaçısı olmaqla bərabər, həm də ictimaiyyətçi idi. O, zəif oxuyan yoldaşlarına həmişə kömək edərdi. Qabil çalışırdı ki, onların sinifindəki şagirdlərin hamısı 4-5 qiymətlərlə oxusunlar.

Belə bir hadisə yadımdadır. Altıncı sinifdə oxuyanda Qabilgilin sinfinin hamısı axırıncı dərsdən qaçmışdılar. Bu hadisə məni çox əsəbləşdirdi. Həmin günün səhəri mən altıncı sinfin şagirdlərini danlamaq üçün qabağa çıxardım. Mənim bərk əsəbləşdiyimi görən Qabil məndən icazə istədi. Dedi:

müəllim, mən qaçmaq istəmirdim, gördüm uşaqlar qaçdılar, mən tək qala bilməzdim, çünki onlar mənə satqın deyərdilər. Belə bir məsəl var: «Palaza bürün, elnən sürün». Sonra Qabil xahiş etdi ki, müəllim bu dəfə bizi bağışla, bir də belə səhv etmərik. Onun bu sözləri məni yumşaltdı və onları bağışladım. Onu da qeyd edim ki, o sinifdə belə bir xoşagəlməz hadisə bir daha baş vermədi.

Qabil uzaqgörən və dərin düşüncəli bir şagird idi. O, bəzi hallarda təkliyə üstünlük verirdi. Deyirdi: tək olanda yaxşı fikirləşirəm. Mən sevimli şagirdimlə ikilikdə söhbət etməyi çox sevirdim.

Bir dəfə mən ondan soruşuram: -Qabil orta məktəbi bitirəndən sonra hansı ixtisasa yiyələnmək istəyirəsen? O, fikirləşmədən cavab verdi: müəllim qismən olsa, həkim olmaq istəyirəm.

Qabil orta məktəbi medalla bitirdi. Elə həmin il Rusiya Federasiyasının İrkutski şəhərinə getdi və orada Tibb Universitetinin Stomatologiya fakültəsinə qəbul oldu. Həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirəndən sonra, elə həmin şəhərdə də qalıb diş həkimi işlədi. Sonra isə bildiyimiz kimi bu ağır faciə.....

Qabilin ölümü nəinki doğmalarını, eləcə də bizim hamımızı sarsıtdı. Mən Əşir müəllimə Allahdan səbr və dözüm arzulayıram. Qabilə isə Allahdan rəhmət diləyirəm.

İstəkli şagirdim sən həmişə mənim ürəyimdə yaşayacaqsan.

Hörmətlə

müəllimin Həsən Əsədov

UNUDULMAZ DAYI

Mən dayılarımın hamısını çox istəyirəm. Qabil dayımı isə illab çox istəyirəm. Ona görə ki, o bizə gələndə həmişə bizim oyuncaqlarımızı yerə töküüb bizimlə oynayır, fiqurlardan evcik qurar, bizimlə birlikdə idman edərdi.

Dayım həmişə bizə məzəli əhvalatlar danışır bizi güldürürdü. Bir sözlə dayımın bizə gəlməsi bizim üçün toy bayram olardı. 2002-ci il mart ayının 11-də düşmənlər dayımı vəhşicəsinə öldürdülər. Onun ürəyinə dörd güllə vurmuşdular. O vaxt mənim beş yaşı var idi. Böyüklərin dediyinə görə o vaxt düşmənlər dayımı öldürüb onun çoxlu pulunu aparıblar. Mən fikirləşirəm ki, kaş dayımın pulu olmayaydı, o kasıb olaydı. Əgər dayım kasıb olsaydı, onun pulu olmasaydı yəqin ki, düşmənlər onu öldürməzdi. Qızları Gülnar və Əminə atasız, biz isə dayısız qalmazdıq.

Ölümündən üç ay qabaq dayım rusiyadan Azərbaycana gəlmişdi. O, bizə gəlib ata-anamla görüşdü, məni və bacım Familəni öpdü. Dayım mənə pultla iləyən təyyarə, bacıma isə danışan kukla almışdı. O, bizimlə çoxlu oynadı. Bacımın bir dişi laxlayırdı. Onu barmağı ilə çıxartdı. Dayım rusiyada diş həkimi işləyirdi. Biz dayımla parka gəzməyə getdik. O, bizi əvvəlcə yelləncəyə, sonra isə maşına mindirdi. Bizi dəniz qırağında xeyli gəzdirdi. Biz çox sevindik.

Qabil dayım bizdən gedəndən üç ay sonra onu öldürdülər. Onun meyidini gətirib Sumqayıt şəhərində dəfn etdilər. Biz çox ağladıq. Nənəm, anam, bibilərim saçlarını yoldular. Dayımın ölümündən sonra Əşir dədəm başladı kitab yazmağa. Bu kitab onun dayıma həsr etdiyi altıncı kitabdır. Mən deyirəm dədə azca yaz oxu gözlərin xarab olar. O isə mənə deyir Samir əgər kitab yazmasam dəli olub çöllərə düşərəm. Məni saxlayan yazılarımdır.

Nənəm isə dayımın ölümündən sonra dərddə dözə bilməyib öldü. Anam da çox ağlayır. O, ağlayanda biz də ağlayırıq. Şamil dayım isə o vaxtdan indiyə kimi saqqal saxlayır. Dayımın ölümünü böyük qızı Gülnar bilir, Əminə isə bilmir. Dayımın kiçik qızı Əminə bir dəfə dədəmdən soruşdu:- Dədə mənə düzünü de atam nə vaxt gələcək? Dədəm onu öpərək dedi:-Siz böyüyəndə gələcək, indi gələ bilməz, çünki o çox uzaqlardadır. Mən də dayımı unuda bilmirəm. Elə bilirəm ki, nə vaxtsa o gələcək. Dayım heç kəsə pislik etməmişdi. Mən inanıram ki, Allah onu cənnətə göndərib. Dayı sən tez öldün, bizi gözüyaşlı qoydun. Düşmənləri yansın.

Allah sənə rəhmət eləsin dayı, yerin behiştlik olsun.

Hörmətlə həmişə səni ürəyində yaşıdan bacın oğlu Samir.

POEZIYA DƏFTƏRİNDƏN NÜMUNƏLƏR

OĞLUM QABİLƏ HƏSR ETDİYİM ŞEİRLƏR

AĞIR FACİƏ

Hicranın əlindən mən hara qaçım?

Yıxır ürəyimi öz ürək acım....

Rza Əfşapur

Düşmən gülləsinə tuş oldu balam,
Mənim ürəyim bağlayıb dərd vərəm.
Arada qalıbdır iki balası,
Ağlamaqdan kor olubdur anası.

Namərd, necə qıydın mənim balama,
Allah, niyə fürsət verdim zalıma?
Qohum, qardaş yanır mənim halıma,
Yer-göy ağlar, vallah belə ölümə.

Əgər siz Qabilimi axtarsınız,
Bilin balalarının izindədir.
Sevimli Gülnarının ürəyində,
Doğma Əminəsinin gözündədir.

Gülnar elə bil ki, onun özüdür.
Mehriban, Əminə iki gözüdür,
Ramilə də onun şirin sözüdür,
Biz, gec-gündüz onları qoruyaq.

Balamın zövcəsi qara bağlama,
Balaların ürəyini daqlama,
Qabilimin yadigarı ağlama,
Heç vaxtı başına qara bağlama.

Oğul cənazəsi aparən ata,
Yaşamaya, hardasa itə-bata.
Həyatda böyük xoşbəxtlik odur ki,
Ata cənazəsini oğul tuta.

Tarixin təkəri tərsinə dönür,
Görürsən ata qalır, oğul ölür.
Təbiətdə nizam təmiz pozulur,
Xarabada bayquş yox, bülbül olur.

Əzab çəkməz üçün yaşayır ata,
Həyatda yalnız o, kədəri tuta.
Arzumdur nəvələri xoşbəxt görmək,
Onları ərsəyə çatdırıb, ölmək.

Allahım əmilərinə dəyməsin,
Belim bir əyilib, bir də əyməsin,
Nəvələrim yaman günlər görməsin,
Ana, bacıları qara geyməsin.

Aslanın erkəyi, dişi olmaz,
Qızımⁱ, sən də aslan sayağı yaşa.
Atalar deyibdir tökülən dolmaz,
Ömrünü namus, qeyrətlə vur başa.

Oğlum, inanmıram mən yoxluğuna.
Sənin faciyan ürəyimə oxdur.
Dözə bilmirə dərdin çoxluğuna.
Mənim dərdim, hamı dərdlərdən çoxdur.

Sənin sevimli və əziz Gülnarın,
Ağır ölümünə inanmır, hələ.

Bir neçə yüz illər keçsə də belə,
İnanmıram səni unuda bilə.

Sənin körpə Əminən qanmır indi,
Faciyə o, qananda olacaqdır.
Ata uşaqların əzəzləyəndə,
Qəlbi soğan kimi soyulacaqdır.

Alçaq, şərəfsizə tuş oldu canı,
Bica yerə axdı balamın qanı.
Oğlanlarım qəddinizi əyməyin,
Ana-bacınız ağlasın, dəyməyin.

Əşir doğrudan sən, nər oğlu, nərsən,
Əyilmə sınarsan, əgər əyilsən.
Heç vaxt əyilmə, mərdi-mərdanə dur,
Sən, daimi şükür edənlərdən ol.

DAĞLAR AĞLADI

Kədərli xəbərdən dağlar ağladı,
Analar bacılar qara bağladı,
Sənin dərdinə dözmədi Həkəri,
Hikkəsindən aşıb, daşıb çağladı.

Hərtizi, Səngəri duman bağladı.
Həkəri, Bərgüşad qoşa çağladı.
Ana torpaq dözmədi, qan ağladı.
Sənin dərdinə ellər yas saxladı

İşıqda vermədi günəş, ay, ulduz,
Qaranlıq oldu, gecə kimi gündüz,
Hələ yol gözləyir, bir cüt körpə qız,
Səni çox sevən gəlin qalıb yalqız.

Sındırdın qəddini, məğrur atanın,
Səni canından da əziz tutanın.
Daim sənin məzarında yatanın,
İntizardan ömrü sona çatanın.

Sevimli oğlum, sən cismən ölmüsən.
Ruhən həmişə mənim qəlbimdəsən.
Oğlum, sən həyatda gün görməmişən,
Açılmamış qönçə kimi solmusan.

Əsirə bu dünya zülmət gecədir,
Daha işıq vermiş günəşi, ayı.
Dərdlərimin ölçüyə gəlmir sayı,
Allah, varmı bədbəxt məndən savayı?

QATİL ƏLİN QURUSUN

Bir qatil əlləri sənə uzandı,
Tamahı insafa üstün gələndə.
Sanmadı, hədəfi hələ cavandı,
Tamahı insana üstün gələndə.

* * *

Sanmadı, neçə göz baxır arxanca,
Sanmadı, körpən var, atan-anan var.
Gözləri qızmışdı onun yamanca,
Tamahı insana üstün gələndə

* * *

Xəbər, qara xəbər, dözülməz oldu,
Varlığım sarsıldı, ürək dözmədi.
El-oba xəbərdən pərişan oldu,
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Elə bil biryolluq ocağım söndü,
Can verən sən oldun, ölən mən oldum.
Gələnlər soruşdu: «Bu nədən oldu?»
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Yadımdan çıxmayı, qamətin, boyun,
Hər dəqiqə varlığım inildəyir.
Kim idi, çıxardı belə bir ovun?
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Sənin faciənə ellər ağladı,
De, nədən yarandı bu qara xəbər?
Bu xəbər sinəmi yaman dağladı,
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Dərd ağır olanda, dözmək olmayır,
Düzədlib qaməti, gəzmək olmayır.
Yerini boş görürəm, dözmək olmayır,
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Cüt balana baxıb, özünü görürəm,
Gəzdiyin hər yerdə izini görürəm.
Məzarına baxıb gözüünü görürəm,
Tamahı insafa üstün gələndə.

* * *

Atan Əşir günü gündən əriyir,
Təsəlli odur ki, qəbrinə dəyir.
Yaşamaq istəmir, ölmək istəyir,
Tamahı insafa üstün gələndə

ALLAH KƏRİMDİR

Dərd bir olsa, onu çəkməyə nə var.

Bu qədər dərdin mən hansını çəkim?
Vətən dərdi, oğul dərdi, el dərdi.
İstəyirəm həyatımdan əl çəkim.

* * *

Dərdim dağa yüklənsə, dağ əriyər.
Filə də yüklənsə, dizi bükülər.
Xəyalla gəzirəm dağı, aranı.
Ürəyə salıram qarı, boranı.

* * *

Ürəkdə təpər, canda taqət yoxdur.
Sevinc məndən qaçır, kədərsə çoxdur.
Gəlmə, köçkün qaçqın sözü eşitmək.
Mənim ürəyimə sancılan oxdur.

* * *

Əşir, sənin yaran çox-çox dərinidir,
Səbr elə dərd ürəyini əridir
Tək çəkmə, bu həm də elin dəridir.
Hər şeyin sonu var, Allah kərimdir.

YAŞAMAĞIN NƏ MƏNASI

Elə sarsılmışam, səndən sonra Qabil,
Özümü özümdən soruşuram bəzən.
Dost –tanış mənə deyir: səbir et, səbir,
Ölmüş bilir, oğrun-oğrun məni süzən

* * *

Həmişə gəzirəm sakitlik, künc- bucaq.
Daim oluram, mən insanlardan uzaq.
Elə gəzib axtarıram, doğma ocaq.
Çöldə gəzməkdən öldürür məni sazaq.

* * *

Görüşəndə tanımıram dost- tanışı,

Yaxın dostların məyus olur, hamısı,
Elə bilirəm hər yer zülmət gecədir,
Sanki günəş, ay doğmur batıb hamısı.

* * *

Əşir, sənin bu dərdin çox ağır keçdi,
Sənin ömrün başa çatıb, artıq gecdi.
Bundan sonra yaşamağın nə mənası,
Nə qədər yaşasanda, axırı heçdi.

IBADƏTGAHIM

*İstəyimə yol gedirəm
Gözü bağlı, sinə dağlı,
Mən dünyaya neyləmişəm
Mənə baxır qaşqabaqlı*

B.Vahabzadə

Məzarın önündə dayanmışam lal,
Danışa bilmirəm, dinə bilmirəm
Məni qucaqlayıb qara bir xəyal,
Danışa bilmirəm, dinə bilmirəm.

* * *

Xəyal uzaqlara aparır məni,
Sənin körpəliyin yadıma düşür.
Əksini görəndə məzar daşında,
Dilim söz tutmayır, varlığım üşür.

* * *

*Bircə yol baş qaldır, möcüzə yarat,
Bircə an da olsa, ruhumu et şad.
Yanan ürəyimə bir damla su at,
Mənim ürək balam ay Qabil balam.*

* * *

*İnana bilmirəm bu yoxluğa mən,
Elə bil qəlbimdə günəş tutulub.
İnana bilmirəm şirin həyatdan,*

Mənim ürək parçam, Qabil yox olub.

* * *

Məzarından səs gəlir deyir, ata.
Göz yaşı tökməyin nə mənası var?
Bir də bu yerlərdə məni axtarma,
Qayıt cüt balamın qəlbində axtar.

* * *

Əsirəm, dərd çəkir məni bu yerə,
Atayam yüksəlib göylərə ahım,
Hər gün gələcəyəm mən bu yerlərə,
Çünki bu məzardı ibadətghım.

OĞUL DƏRDI

Gəlib çatdı, acı xəbər,
Varlığımı aldı kədər.
Bütün ömrümə bəs edər
Oğul dərdi, oğul dərdi.

* * *

Evimin səfi pozuldu,
Cüt balanın gözü doldu.
Mənə hamıdan çox oldu,
Oğul dərdi, oğul dərdi.

* * *

Qürbət öz qoynuna aldı,
Düşmən səni tora saldı,
Ahım göylərə ucaldı.
Oğul dərdi, oğul dərdi.

* * *

Dizimin təqəti getdi,
Gözümün işığı itdi,
Pəhləvan bir oğlum getdi,
Oğul dərdi, oğul dərdi.

* * *

Cənazəsi ağır getdi,

Ana-bacı fəryad etdi,
Bununla şad günüm bitdi,
Oğul dərdi, oğul dərdi.

* * *

Ayrılığa dözüümüm yox,
Ömür qısa, dərd isə çox.
Əşir, dərdinə çarə yox,
Oğul dərdi, oğul dərdi.

ANAR

Qabilin əziz xatirəsinə

2002- ci il

İrkutski şəhəri,
Şaxtalı qış axşamı,
Şaxta kəsir adamı.
On bir mart gecəsi,
Qabilin faciəsi.
Qabil evə gedirdi,
Qatillər onu güdüdü.
Evə çatan an,
Qabilə güllə atdı
Qatillər arxadan
Qabil yerə yığıldı,
Əbədi yumdu gözünü,
Deyə bilmədi, son sözünü.
Çatdı elə,
Qabilin ölüm xəbəri,
Artdı bir elin, dərdi, kədəri.
Şivən etdi analar,
Qan tökənlər yananlar.
Ağladı qız-gəlin,
Qatil! Quruyaydı əlin.

Gor olaydı yerin.
Ömrünü qırdın,
Bir – cavanın – nərin.
Bir gəlini dul qoydun,
İki qızı atasız.
Sizi gorda yatasız.
Ağır dərddi, oğul dərdi.
Dedilər: Bəşir oğlu Əşir nərdi,
Dərdə sinə gərdi.
Ağlamadı.
Qovruldu.
Yandı.
Dağ kimi dayandı.
Qanan qandı,
Qanmayan nadandı.
Ağladı! İçin- için.
Cavan köçən oğlu üçün,
Gələni üçün, nəvəsi üçün.
Bəşir oğlu Əşir!
Oğul dərdi ağır dərddi,
Bu dərdi çəkən mərddi.
Dəyirməndə üyüd dəni,
Eşit məni.
İstəmirəm!
Oğul itirən ata,
Yasa bata.
Sarın qələmə!
Tənbəllik eləmə!
Qələminlə ölümün
Bağrını yar!
Bu dünyada söz qalar.
Keçər neçə əsir,
Oxuyar neçə nəsil
Qabilin faciəsinə yanar,

Səni də anar.

Mirzə Mehdi

QABİL DƏRDI, TURAL DƏRDI

Dayım oğlu Əliyə

Mənə çatdı qara xəbər,
Ömür günüm oldu hədər.
Ömrə bəs edər, bu kədər,
Qabil dərdi, Tural dərdi.

* * *

Qabilimin izi qaldı,
Vardır onun cüt balası
Turalımın sözü qaldı,
Qabil dərdi, Tural dərdi.

* * *

Birisini qərrib diyar,
O, birini vətən yedi.
Ata-ana içdi zəhər,
Qabil dərdi, Tural dərdi.

* * *

Hər ikisi uca boylu,
Qamətləri lap şux idi.
Anaları olub hoylu,
Qabil dərdi, Tural dərdi.

* * *

Birisini pul apardı,
O birisi hədər getdi.
Ömürlərin gül çağıydı,
Qabil dərdi, Tural dərdi.

Vətən dərdi bəs deyilmiş?
Üstə gəldi oğul dərdi.
Ataların belin əydi,
Vətən dərdi, oğul dərdi.

* * *

Əşir, sənin ahu nalən,
Çıxıb ərşə, daha bəsdı.
Var Əminə, Gülnar balan,
Şükür elə, daha bəsdır.
Şükür elə, daha bəsdır.

ILHAMIM QABİLİM UÇDULAR QOŞA *Kürəkənim Abbasa təsəlli*

Cavan ölümü heç gəlməyir xoşa.
Fikirdən az qalır ki, ağlım çaşa,
Gecələr dərdlə verirəm baş-başa,
Bircə anda gedə bilmirəm huşa.
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa.

* * *

Uca boylu, şux qamətli, cürətli,
Düşməyə amansız, qeyrətli, məğrur.
Sərv qamət, dağlarla boya-boy durur,
Nə iş görürəm əlim çıxır boşa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa

* * *

Nəzakət bacım, qardaşım Abbasım,
Sizi öz balam tək bağrıma basım,

Ürək döyüntünüzə qulaq asım,
Hıçqıraq, ağlayaq bir gedək huşa,
İlhamım, qabilim uçdular qoşa.

* * *

Övlad itkisini çəkənlər bilir.
Dərd onun belini bükənlər bilir,
Həmişə göz yaşı tökənlər bilir,
Ağlayıb hirsimdən gəlirəm coşa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa.

* * *

Oğul cənazəsi aparsa ata,
O zaman onun ömrü sona çata.
Oğul dağı görməsin heç bir ata.
Şükür Allaha təbim gəlir cuşa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa

* * *

Əyilən qamətəm, quruyan yaşam,
Dözürəm bu dərdə ürəyi daşam,
Dərdlilərım:Nəzakətim, Abbasım,
Tez gəlin ağlayaq verək baş-başa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa.

* * *

Sakitləşin bulud kimi dolmayın,
Qalana baxın, naşükür olmayın,
Göz yaşı töküb saralıb, solmayın,
Həmişə bir ağlayaq gedək huşa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa.

* * *

Əşir yenə qələm alıbdır ələ.
Hirsindən az qalır dağları dələ,
Namərd düşməni bizə qurubdur tələ,
Alınsa Vətən, təbim gələr coşa,
İlhamım, Qabilim uçdular qoşa.

QABİLİM

Mən sənin dərdinə dözə bilmirəm,
Sən məzardan baş qaldır gəl, əzizim,
Sənin körpəliyin yadıma düşür,
Gəl qucaqla atanı öp, əzizim
Qabilim, Qabilim, mənim Qabilim.

* * *

Sənsiz gündüzüm də gecə olubdu,
Qamətim əyilib, kaman olubdu.
O, gül rəngim saralıbdı, solubdu.
Məğrur atan bulud kimi dolubdu.
Qabilim, Qabilim, mənim Qabilim.

* * *

Sən çox heyran idin vətən ətrinə.
Mən o, ətri qatdım şerin sətrinə,
Hələ yaşayıram sənin xətrinə,
Vətən torpağı səpəcəm qəbrinə,
Qabilim, Qabilim, mənim Qabilim.

* * *

Atan Əşir dözə bilmir bu dərdə,
Az qalıb dərd ürəyimi əridə.
Kaş ulu Tanrı möcüzə göstərə,
Cavanlar dirilə evinə gələ.
Qabilim, Qabilim, mənim Qabilim.

MÖCÜZƏ UMURAM

Allah nə olar,
Evdə oturub,
Şer yazdığım zaman,
Zəng çala telefon.

Mən dəstəyi qaldırarkən,
Eşidəm Qabilin doğma səsini.
Əvvəlki zarafatcıl,
Mənalı xoş avazını.
O, mehriban gülüşü ilə
Qışqıra dəstəyə.
Necəsən ata!
Qabiləm, təyyarədə uçuram,
Az müddətdə mən Vətənə qovuşuram
Elə bilməyin ki, ölmüşəm
Nə müddətdir mən,
Uzaq səfərdə olmuşam
İndi gəlirəm Vətənimə
Çatmaq istəyirəm,
Bacıma, ata, anama.
Səfərbər edək ordumuzu,
Azad edək doğma yurdumuzu.
Toyumuz, yasımız
Qoy orda olsun.
Allah möcüzə yaratsın,
Üzümüz gülsün
Əşir çox sevinər buna,
Vətəndə gedər toya, düyünə.
Qovuşar elinə; obasına,
Ata, anasına, həm balasına.

AĞLASIN

Çatdı bizə amansız qara xəbər,
Daşdansın gözündən sellər ağlasın,
Boğur məni zəhərli acı qəhər,
Gəlsin yasa anam, bacım ağlasın.

* * *

Qabil! Əziz oğlum, mehriban balam.

Az qalmışam dərindən dəli olam.
Sənin həsrətindən saralıb, solan,
Bir cüt körpə, məsum, balam ağlasın.

* * *

Övlad itkisinə dözməyir atan,
Yox məni bala tək bağrına basan,
Sakit hönkürütmə yox qulaq asan.
Gəlsin mənim madar qızım ağlasın.

* * *

Əşir, sən yaralısan, bəxtin kəmdir,
Sənin təsəllin bircə cüt nəvəndir.
Ağlayırsan gəlin, gözlərin nəmdir,
Qoyma sənə baxıb, balan ağlasın.
Qoyma sənə baxıb, balan ağlasın.

DƏRDİMİ ON DƏVƏ ÇƏKMƏZ

Qabilin əziz xatirəsinə həsr edirəm

Dərdimi yüksələn on dəvə çəkməz.
Başdan-başa qəm-kədərdir ürəyim.
Qabilin dərdi də ölçüyə gəlməz.
Elə bir əzilib, sınıb dirəyim.

* * *

Dərdlərin üstünə dərdlər yüklənir,
Cismindən ruhum da çıxıb eşiyə
Sinəmdən çal-çarpaz dağlar çəkilir.
İstərəm qayıdam girəm beşiyə.

* * *

Baş açmaq olmayır dünya işindən,
Yaxşıları tez götürür aradan.
Çoxlarını o keçirir dişindən,

Niyə qıyır bu işlərə yaradan?!

* * *

Səyavuş qoymusan adımı mənim
Zəmanə dəyişib vətəndağlıyam.
Qəlbimdə həddindən çox olur dərdim.
Yurduma, elimə hər an bağlıyam.

Səyavuş Vətəndağlı

KİŞİNİN YAŞI ÜRƏYƏ AXAR

Şamil balam dərdə dözə bilmir
Gözünü yollardan üzə bilmir.
Deyir:- mütləq qardaşım gələcək,
Mənim arxa köməyim olacaq.

* * *

Oğlum, kənardan dözə bilmirsən,
Gözlərim o, körpələrə baxır.
Qəm – kədərим ürəyimə axır,
Sanki düşmən mənə güllə çaxır.

* * *

Mən aşkarada ağlamamışam.
Hamı mənə daş ürəkli deyir.
Xəlvətdə günlərlə ağlamışam
Sinə daşları şahidəm deyir.

* * *

Kişinin yaşı ürəyə axar,
Düşmən ona yana-yana baxar.
Ağlasa hönkür – hönkür ağlayar,
Səsi düşmən ürəyin dağlayar.

* * *

Bütün dərdləri çəkən ürəkdir,
Yenə də dərdə dözmək dərəkdir.

Bax, sinəm dəşik dəşik ələkdir.
Bu işləri də edən fələkdir.

* * *

Əşir «Daş ürəy» in muma dönüb,
O, Sərvi qamətin kaman olub.
Qəlbə dərd kök salıb yaman olub,
Sən səbr etməlisən, olan olub.

ANAN YANINA GƏLİR.

Həyat yoldaşım Sərmayə xanımın vəfatı münasibətilə

Oğlum anan yanına gəlir,
Girəcəksən ana qoynuna.
Atacaqsan təkliyin daşın,
Söhbətə qarışacaq başın.

* * *

Mehriban qarşıla ananı,
Səni sevib candan yananı,
Ananla birgə gülər üzün,
Onunla tutar söhbət sözün.

* * *

Atana yer saxla yanında,
Birgə yataq qəbir evində.
Səninlə bir gülər üzümüz,
Uzaqlaşar qəm kədərimiz.

* * *

Çatmaqçün sənin vüsalına,
Fəryad edib, ağladı anan,
Görəndə ki, qovuşur sana,
Qol götürüb ağladı anan.

* * *

Oğul dərdinə dözmədi ürək,
İstəyirəm balamı görmək.
Köç eyləyir yanına anan,
Sonra sənə qovuşar atan.

* * *

Faciyəyə dözmədi anan,
Sənə ürəkdən, candan yanan.
Ağladı kor etdi gözünü,
Saçın yolub üzdü özünü.

* * *

Atan istəyir yanına gələ,
Yarımçıqdır işləri hələ.
Tamamlar oğul dastanını,
Sonra o da kəsər yanını.

* * *

Allah ağırmış oğul dağı,
Əridi ürəyimin yağı.
Balama əl qaldıran yerdə
Əllərin quruyardı yağı.

* * *

Atan Əşir dözmür dərdə
O, çəkəni çəkməzdi nərdə.
Dərdi qoşadı oğul, vətən,
Ər oğuldu bu dərdi çəkən.
Vətənə çox uzaqdı yolum,
İstərəm oğluma qovuşam.

QIRXDİR SAQQALINI ƏZİZ OĞLUM
Oğlum Şamilə

Əzəldən qaydadır ürək dərd çəkər,
Gözün öz işi var, o da, yaş tökər.
Bənizi dəyişər, qüssə, qəm kədər.
Saqqal nəyə gərək, ay əziz oğlum?

* * *

Oğlum, sən çəkəni biz də çəkirik.
Hər yada düşəndə qan-yaş tökürük.
Vaxt gəlib çatanda biz də köçərik.
Saqqal nəyə gərək, ay əziz oğlum?

* * *

Fələk öz çarxını sürür hər yana,
Nə baxır qocaya, nə də cavana.
Qoyur insanları hey yana-yana.
Saqqal nəyə gərək, ay əziz oğlum?

* * *

Qabilin qızları üzünə baxır.
Hər baxanda onlar yaman darıxır.
Bu hal onlar kimi məni də sıxır
Saqqal nəyə gərək ay əziz oğlum?

* * *

Əvvəldən saqqalı sayıblar ayıb,
Sabir də saqqalı cəhalət sayıb
Bütün bu sözləri nəzərə alıb,
Qırxdır saqqalını, ay əziz oğlum.

* * *

Dost-düşmən içində vüqarlı gəz sən,
Ürək qəm yesə də, hərdən bir şənlən.
Qoy ibrət alsınlar körpələr səndən.
Saqqal nəyə gərək, ay əziz oğlum?

* * *

Əşirəm, dünyanın hər üzün gördüm,
Dərd – qəmdən özümə bir çələng hördüm.
Ölümlü günümdür sizi şən görüm.
Saqqal nəyə gərək, ay əziz oğlum?

HAQDAN GƏLİR

Alın yazısıdır, sevinc, qəm , kədər,
O, qismətdir, taledən, bəxtdən gəlir.
Kiminə mənalı, kiminə hədə,
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

* * *

Dərd həmişə onu sevəni tapar,
O, mənim balamdır, heç məni atar?
Qəm-qüссə mənim ürəyimdə yatar
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

* * *

Bəzi ömrü yaşamağına dəyər,
Mənasız ömrü at, qoy getsin hədə,
Mənim qismətimə düşüb qəm-kədər,
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

* * *

Mənim dərdim çoxdur, çünki qoşadır,
Oğul, Vətən iki dərd baş- başadır.
Sevincim yoxdur, kədərim qoşadır.
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

* * *

İndi mən ölümümlə öyünürəm.
Ölüm yada düşəndə sevinirəm.
Mən yaşamıram, elə sürünürəm,
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

* * *

Əşir o, dünyada rahat yatasan.

Orada arzu kamına çatasan.
Fani dünyanın qəmini atasan
Şükür elə döz, çünki haqdan gəlir.

ÇIX YASDAN

Şamil balam çıx yasdan,
Bəsdi daha ağlama.
Ağladıqca qəlbimi
Çalın-çarpaz dağlama

* * *

Mən çox ömür sürmüşəm,
Çox faciə görmüşəm.
Düzdür yaran dərinidir.
Ağır yükdə nərinidir.

* * *

Səni qəmli görəndə,
Daha əyilir belim.
Oğlum səni şad görüm,
Mən də deyim və gülüm.

* * *

Köçüb tayım, tuşlarım,
Həyatda tək qalmışam.
Qəlbə axır göz yaşım,
Bağrı yara olmuşam.

* * *

Sən uca tut başını,
Axıtma göz yaşını
Düşmənin gösün xar olsun
Ürəyinə ox olsun.

* * *

Sən Allah qırx üzünü
Qaydaya sal özünü

Yasdan çıx, şux gəz bala,
Tay-tuşdan qalma dala.

* * *

Atan qurban gözüne,
Bir fikir ver özünə.
Baxsan ata sözünə,
Əşir gələr özünə.

OYAN OĞUL

Atan dözə bilmir dərədə,
Yalvarıram oyan oğul
Hara belə tələsirsən?
Atan qurban, dayan oğul.

* * *

Dözəmmirəm daha bala,
Məni dərdə sala-sala,
Tələsirsən hara belə?
Dayan oğul, getmə bala.

* * *

Tez çəkirsən karvanını,
Heç demirsən atam hanı?
Xəstə canım dözmür daha
Dayan oğul, getmə bala.

* * *

Əzrayıl da çaş-baş qalıb,
Tapıb ala bilmir canım.
Donub, daha axmır qanım
Dayan oğul, getmə bala.

* * *

Tale qarğayıbdı bizi,
Çaş-baş salıb ömrümüzü.
Mən tez getməliyən gora,
Atan qurban, dayan bala.

* * *

Əşir ölsə çıxar yasdən.
Canı qurtarar atəşdən.
Gedər məzar komasına,
Yetər Qabil balasına,
Dayan oğul, getəm bala.

TAPDALANIR ANA TORPAQ

Allah sənə nə etmişdik?
Bizə yazdın belə qismət.
Tapdalanır ana torpaq.
Əldən gedir abır, ismət.

* * *

Canımdadır agrım acım,
Agu deyir anam,bacım.
Hanı Qarabagım, tacım?
Viran odlu Şuşa, laçın.

* * *

Qubadlımız qan ağlayır,
Cəbrayılım yas saxlayır,
Füzuli mürğü bağlayır,
Ağdam da baxıb ağlayır.

* * *

Zəngilanım yaşıl Allı,
Kəlbəcərin başı qarlı,
Xocalımız sinə dağlı,
Düşməne qalıb ağlayır.

* * *

Qarabağım qızıl tacım,
Səninlədir agrım acım.
Ağlar qalıb anam,bacım,
Dərd əlindən hara qaçım?

* * *

Əşir, sənin dərdin Qoşa,
Ogul, vətən bir tamaşa,
Dərd səndən alır ilhamı,
Ürəyin onun məlhəmi.

DÜNYA SƏNDƏN

Mən heç bir gün görmədim dünya səndə,
Bilmədim necə gəldim, necə getdim.
Kef məclislərində pul cıranlarda,
Lap günlərlə ac -susuz qalanlarda
Hamısı küsüb gedir dünya səndən.

* * *

Doğma Vətənimizi satanlarda,
Ona ürəkdən, candan yananlarda,
Elə ismətli, gözəl cananlarda,
Düzlərdə, oğrulara, yamanlarda,
Hamısı küsüb dedir, dünya səndən.

* * *

Çoxları kef içində dövrən sürdü,
Çoxları da ilan kimi süründü.
Bəziləri al qumaşa büründü,
Kasıbların ayıb yeri göründü.
Hamısı küsüb gedir, dünya səndən.

* * *

Bir gülü açılmamış soldurursan
Bəzinə dağ çəkirsən, yandırırısan,
İblisi yüz yaşında öldürürsən,
Yaxşıya - yamana sən fərq qoyursan,
Hamısı küsüb gedir, dünyə səndən.

* * *

Fağıra dağı çəkirsən dağ üstə,
Vəzifə verdiklərin gedir asta,
Bəzilərin belində turp əkirsən.
Bəzinin də başından pul tökürsən,
Hamısı küsüb gedir dünya səndən.

* * *

Əşir Bəşir oğlun etmisən xəstə,
Ona dağı çəkirsən dağın üstə.
Qoşa dərdlərdən o, yanıb yaxılır,
Gecə-gündüz dərd içində boğulur.
Mən də küsüb gedirəm dünya səndən.

BU DÜNYA

Kasıbı zindan tək sıxır bu dünya,
Dövlətliyə meydan açır bu dünya,
Birinə kədər, qəm, qüssə gətirir,
O birini eyş-işrətə yetirir.
Həm zindandı, həm meydandı bu dünya.

* * *

Varlı at oynadır, fors edir gəzir,
Kasıb çörək tapmır, dərd onu əzir,
Biri əlləşir, vuruşur, ağlayır,
O biri işləmir, qarnın yağlayır,
Həm zindandı, həm meydandı bu dünya.

* * *

Əzəldən belədir vəfasız dünya,
Varlı kasıbdan yeyir, onu əzir,
İynə yadı bəzər, özü lüt gəzər.
Kimə sevinc düşər, kiminə kədər,
Həm zindandı, həm meydandı bu dünya.

* * *

Sən Əşirə qəm şərbəti içirdin,

Yuxusun, səbri qərarın qaçırdın.
Həm vətəndən, həm oğuldan ayırdın,
Qəm-qüssədən ona çələng qayırdın,
Həm zindandı, həm meydandı bu dünya.

A DAĞLAR

Dağın başını duman, çən alıb,
Ah-naləsi göylərə ucalıb.
Onlar Əlyarsız, Mirisiz qalıb.
Getməz üstündən duman, a dağlar.

* * *

Sinəyə çəkilib çarpaz dağlar,
İndi üstündə gəzir yağılar.
Əyilmə, sınma vüqarla dayan,
Qoy çəkilsin duman, çən, a dağlar.

* * *

Hərtizdə qəmli, Murovda qəmli,
Laçın dağları gözləri nəmli.
Niyə zirvədə süzmür qartallar?
Sona üzümür, gölündə, a dağlar.

* * *

Bəşir oğluda sinə dağlıdı,
O, gələ bilmir yolu bağlıdı.
Yığılar elin igidi, mərdi,
Azad edərik sizi, a dağlar.

DƏRD SINƏMDƏ YATIR.

Dərd çəkirik, gecə-gündüz,
Ahla keçir, günlərimiz.
Mən gül dərmək istəyirəm.

Amma tikan dərir əlim.

Fələk dərd veribdi mənə,
Ah-naləm çıxıb aləmə.
Dərd-qəm yüklənib sinəmə,
Dözməz olmur bu sitəmə.

Dərdi hamı çəkə bilməz,
Göz yaşını tökə bilməz.
İlan tək yatır sinəmdə,
Məndən əl çəkmir qovsamda.

* * *

Dərd-qəm mənim qanımdadı,
Sevir məni yanımdadı.
Qucaqlayıb məni yatır,
Hərdən mənə nazda satır.

* * *

Dərd filin də dizin bükür,
Qoy gəlsin, buna da şükür.
Əşir dərd sinəndə yatır.
Sağ olsun başını qatır.

Yanıram baxın tüstümə.

Ramilə gözümə fikirli dəydi.

Ağır keçir günüm ömür sökülür,
Gözlərimdən həmişə yaş tökülür.
Nər dizlərim öz-özünə bükülür.
Dərddən ürəyim çürüyüb tökülür.

* * *

Qızım¹ elə sızıldama üstümə,
Onsuz da yanıram sən bax tüstümə.
Dərd verirəm əzizimə, dostuma.
Zalım fələk yaman durub qəsdimə.

* * *

Baxa bilmirəm qızların üstünə,
Atan qurban cüt balanın gözünə.
Ürəyim də daha baxmır sözümə,
Nifrət edirəm mən özüm özümə.

* * *

Sevgilində qəmli dəyir gözümə,
Dərdli-dərdli gözün tikir üzümə.
Atan Əşir tablaşmır bu zülümə,
Odsuz, közsüz yanır haqsız ölümə.

¹ Qabilin həyat yoldaşına işarədir.

Cənazəmə kim girəcək

Ölsəm cənazəmə kimlər girəcək?
Dörd oğlumdan biri yanımda yoxdur.
Düşmənlərim bunu görüb güləcək.
Dostlarım da baxıb məyus olacaq.

Əzrayıl da susayıbdır qanıma,
Xəncəl alıb, girişibdir canıma.
Balalarım gələ bilmir yanıma,
Ölsəm cənazəmə kimlər girəcək?

Şamil balam balaların gözüdür,
Hər bir işdə atasının özüdür.
«Atamı sevirəm» onun sözüdür.
Ölsəm cənazəmə kimlər girəcək?

Kaş biləydim ayrılığı kim salıb?
Vətənim də kim qırılıb, kim qalıb?
Düşünürəm hərdən xəyala dalıb
Ölsəm cənazəmə kimlər girəcək?

Tahirin yoludur, ağsaqqal yolu,
Məzahirə deyirlər dəli-dolu.
Orda görünür Qabilimin yeri,
Ölsəm cənazəmə kimlər girəcək.

Əsirəm qürbətdə mən tək qalmışam,
Körpə nəvələrə meyil salmışam.
Ürək nisgil çəkir, yaman dolmuşam,
Ölsəm cənazəmə kimlər girəcə?

Vətən gedib, bəs nə qalıbdı?

İlahi xoşbəxt idim bir vaxtlar məndə
Yaşayırdım səfalı vətəndə, eldə.

Qəm-qüssə, kədər, məndən gəzərdi gəndə.
Çox xoşbəxt idim, daim gedərdim öndə.

* * *

Küsəndə, lalə, nərgiz könlüm olardı,
Həkərim, Bərgüşadım layla çalardı.
Həmişə nəğmə, şənlik, bəsat olardı,
Mənim qəlbim fərəh, sevinclə dolardı.

* * *

İndi dərd-kədər məndə yuva salıbdır,
Səbri-qərarımı əlimdən alıbdır.
El, oba vətən gedib, bəs nə qalıbdır?
Yazıq canım ağlayıram usanıbdır.

* * *

Vətən, oğul dərdlərin çəkə bilmirəm,
Allah mən niyə yaşayıram, ölmürəm?
Hələ ki, bu kədərin sonun, görmürəm,
Gecə-gündüz yaşayıram, heç ölmürəm.

* * *

Əşir, dərd əlidən çox uzaq gedirsən,
Həmişə zarıyırsan, ah vay edirsən.
Ürəyə dərd yığıb, sevinci atırsan.
Harda bir dərdli görsən onu tapırsan.

Pis işlərdə sınamasın bizləri

Dünya fani insan onda qonaqdı,
Dünya yaranandan ölümdə haqdı.
Cavan ikən aparanda nahaqdı,
Pis işlərdə sınamasın bizləri.

* * *

Yaxşı işlər görmək gərək dünyada,
Yaxşı iş görənlər yanmazlar oda.
Naqis işlər hörmət gətirməz oda,
Pis işlərdə sınamasın bizləri.

* * *

Vaxtsız ölüm heç qapını döyməsin,
Xudam gözüm quluna da qıymasın.
Yaxşı işlə insanları sınasın.
Pis işlərdə sınamasın bizləri.

* * *

Dost olmağa yaxşı kişi gərəkdir,
Mənim dostum Bəhram kişi nəhəngdir.
Sınaqdan keçibdi dostluqda təkdir,
Pis işlərdə sınamasın bizləri.

Mən Əşirəm yaxşı işlər görmüşəm.
Tikanlı sözlərdən uzaq gəzmışəm.
Yaxşılıq etmişəm hörmət görmüşəm,
Pis işlərdə sınamasın bizləri.

BİZİM DAĞLAR

Macal edib görüşə bilmədim,
Yarı canım qaldı sizdə dağlar.
Sınən üstəki ayaq izlərim,
Bir xatirədi, xəyaldı dağlar.

* * *

İsti su əsirdi, qalıb darda,
Çox pərişan, qəmli baxır o, da
Yaman atılıb düşmüşəm oda,
Dünyadan bezmişəm özüm dağlar.

* * *

Yağı düşməni səni etdi əsir,
Allahım göstərə möcüzə, sirr.
Hələ gözlərim düşməmiş nurdan
Gəlib görə biləm sizi dağlar.

* * *

Pərişansan başında duman, çən,
Ağlama sənə qurban olum mən.
De, solubmu lalə, nərgiz, çəmən?
Daha yoxdu məndə dözümlü, dağlar.

* * *

Tezliklə biz ora gələcəyik,
Üstündən gül-çiçək dəracəyik.
Səni sağ-salamat görəcəyik,
Dözmüsən, yenə döz, bizim dağlar.

* * *

Mən Əşirəm, qəmli çalan sazam,
Nə payızam, nə qış, nə də yazam.
Bilmirəm ölmüşəm, yoxsa sağam,
Dərmanım ancaq sizdədi dağlar.

KIŞILƏR

Elə kişilər görmüşəm ki,
Övlad itirib ağlamayıb.
Qəddi qaməti əyilməyib,

Düzdür o, daxilən sarsılıb,
Əyilməyib, təsəlli verib.

* * *

Həmin dağ vüqarlı kişilər,
Düşmənin önündə əyilməyib.
Şaxtadan, qardan da qorxmayıb,
Yığıb başına qorxmaz dəstə,
Düşmənin dağ çəkib, dağ üstə.

* * *

Amma o, vüqarlı kişilər,
Vətənsiz yaşaya bilməyib.
Daim doğma torpaq istəyib.
Son nəfəsdə də o, kişilər,
Mənə doğma torpaq tap deyib.

* * *

Əşir çox bəla görüb düzü,
Olmayıb gecəsi, gündüzü
İtirib əziz övladını,
Doğmalara təsəlli verib.
Vətənsiz dözməyib ağlayıb.

Oyanmadıq

Vətən səni paraladılar,
Ağrı-acına oyanmadıq.
Adın xəritədən silindi.
Biz eşitmədik, oyanmadıq.

* * *

Çətin günündə haray təpdim,
O, haraya da oyanmadıq.
Nisgilli, ağır, dar günündə,
Qəhqəhəylə güldük, oyanmadıq.

* * *

Bağladılar qulağımızı,
Çox çağırırsan da eşitmədik.
Qırılıb məhv oldu xalqımız,
Ağır yuxudan oyanmadıq.

* * *

Səni yandırır küllə etdilər,
Əşir deyir biz oyanmadıq.
Külünü göyə sovurdular,
Dönsəkdə heçə oyanmadıq.
Sən elə bilmə oyanamışıq,
Ağır yatmışıq oyanmarıq.

20 YANVAR FACİYƏSİ

Doxsanıncı ilin yanvar faciyyəsi.
Aydın iyirmisinə keçən gecəsi.
«Şanlı ordu» muz tutdu Bakını topa,
Aman vermədi bir adam nicat tapa.

* * *

Gözəl Bakımızı boyadılar qana,
Öldü oğul, ana qaldı yana-yana.
Qırdı millətimi öz «qızıl ordumuz»,
Qızıl qana boyandı gözəl yurdumuz.

* * *

Pozaraq konstitusiyaya andını,
Qarbaçov ləkələdi «təmiz» adını.
Qanı ilə tarix yazdı gənclərimiz,
Mükafat aldılar qan içənlərimiz.

* * *

Iyirmisi yanvar günü səhər –səhər,
Dəniz kimi coşub dalğalandı şəhər.
Tabutları düzmüşdülər dörd bir yana,
Ana fəryadı çıxmışdı asimana.

* * *

Qərənfillərlə bəzənmişdi tabutlar.
Dolurdu qəbiristanlar, xiyabanlar.
Analar, bacılar yolurdu saçlarını.
Ər oğullar ağlayırdı için-için.

* * *

Bu da qırmadı xalqın iradəsini,
Topladı onun gücünü, qüvvəsini.
Yumruq kimi birləşdi qəhrəman xalqım.
İçimdən qovuldu, xainim, satqınım.

* * *

Xain ordudan təmizləndi yurdumuz,

Qorudu vətəni öz Milli ordumuz.
Yarandı azad, müstəqil dövlətimiz.
Öz gerbimiz, himnimiz, öz bayrağımız.

* * *

Əşir yaşasa da müstəqil dövlətdə,
Qarabağ boyda yarası var ürəkdə.
Yurdu azad edər qəhrəman ordumuz,
Biz vətənə gedərik gülər üzümüz.

Yurd həsrəti

Əziz Vətənim, doğma Qubadlı,
Söylə bülbül oxurmu bağında?
Gül-çiçəyin açırmı dağında?
Dağlar yenə vüqarla baxırmı?
Həkərim, Bərgüşadım axırmı?

* * *

Yəqin günəş doğmur, ay da çıxmır,
Bulaqlar quruyub daha axmır.
Çoxdan küsüb onlar bizə baxmır.
Dağlar yenə vüqarla baxırmı?
Həkərim, Bərgüşadım axırmı?

* * *

Gölündən quşlar uçub uzağa
Cüyür, ceyranın düşüb sazağa,
Malların daha gəlmir duzağa,
Dağlar yenə vüqarla baxırmı?
Həkərim, Bərgüşadım axırmı?

* * *

Hardadır sənin Nəbi, Həcərin?
Tezləşdirə düşmənin əcəlin.
Özünə qazdıra öz məzarın,
Dağlar yenə vüqarla baxırmı?
Həkərim, Bərgüşadım axırmı?

* * *

Əşir yaşın ötüb qocalmısan,
Sən də o torpaqdan güc almısan,
Kaş orda dünyaya göz yumasan,
Dağlar yenə vüqarla baxırmı?
Həkarim, Bərgüşadım axırmı?

Mən qocalmışam.

Aylar, illər bir anda gəlib-getdi.
Göz nurdan düşdü, gözəllər yan keçdi.
Ayaqlar dolaşdı, qamət əyildi,
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Baxıram günlərim çox ağır keçir,
Taylarım qocalıb, dünyadan köçür.
Hər kəs əməlinin şərbətin içir,
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

A dostlar, qürbət məni yaman əydi,
Qaçqın, öçkün dedilər mənə dəydi.
Qəriblikdə, talehim çox pis gəldi,
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Qürbətdə keçən ömür sona yetir,
Yaddaş pisləşir, gözün nuru itir.
Gözəllər ağız büzüb, rişxənd edir,
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Nəvə də, övlad da, dinlənir məni,
Yamsılayırlar hər bir kəlməmi
Itirirəm yerişimi, sözümü,

Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Baxın didərgin şairin halına,
Sevgilim də daha gəlmir yanıma.
Gözəllər acıyır mənim halıma.
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Əşir Bəşir oğlu, dərd səni əydi.
Qocalıqda dərdli vaxtında gəldi.
İkisi birlikdə qanını sordu.
Başa düşürəm ki, mən qocalmışam.

Qubadlım, əziz yurdum

Mən quş olub uçmaq istərəm,
Qubadlıma qonmaq istərəm.
Vətənimdə gəzmək istərəm,
Çaylarında üzmək istərəm.

Gəzək dağları, yaylaqları,
Bizim o, gözəl oyalaqları
Bulaqların suyundan içək,
Çəmənində gül-çiçək dərək.

Qubadlım mənim, əzəl yurdum,
Qəhrəman kəndim, gözəl Mollum.
O, torpaqdan bəhrələnmişəm,
Elə o, torpaqda da ölüm.

Bəşir oğlu dərdindən yazır,
Qəm-qüssə daim onu əzir.
Deyir:-dərd alır məndən ilham
Xəstə ürəyim ona məlhəm.

DAĞLAR

Vüqarlı dağları duman-çən alıb,
Qartallı dağlarım düşməyə qalıb.
Lalələrin niyə saralıb solub?
Belə qəmli-qəmli baxma, a dağlar.

Dəfələrlə səni alıb yağılar,
Üst-üstə sinənə çəkilib dağlar.
İndi sinən üstə gəzir yağılar
Harda qaldı gözəl çağlar, a dağlar

İsti suya gedən yolun bağlıdır,
O məğrur Murovun sinə dağlıdır.
İndi vətənimdə bahar çağıdır.
Niyə getmir duman-çənin, a dağlar?

Bəşir oğlu gələ bilmir özünə,
Laçın dağı qəmli dəyir gözüne.
Düşəcəyik yağılardan izinə,
Qovacağıq mil batacaq gözüne.
Azad ediləcək başalar, bağlar.
Çəkiləcək duman, çənin, a dağlar.

NICAT YOLUN HARDA TAPAQ

Bəd yazılıb tale, qismət.
Tapdalanır ana torpaq
Əldən gedir abır, ismət.
Nə vaxtadcan olar susmaq?
Nicat yolun harda tapaq?

Dəfələrlə paralandıq
Dilimizdən məhrum olduq.
El-obadan aralandıq,

Nə vaxtacan olar susmaq?
Nicat yolun harda tapaq?

Müstəqil dövlət yarandı.
Əfsus, torpaq paralandı.
Gözüm güldü, həm ağladı,
Nə vaxtacan olar susmaq?
Nicat yolun harda tapaq?

* * *

Əşir dözə bilmir dərdə
Ər oğullar qalıb harda?
Qoyma vətən qalıb darda,
Qır düşməni olmaz susmaq.
Nicat yolun zorda tapaq.

Vətənimdə öləydim.

Baxıram dağlara, dağlar ağlayır,
Analar, bacılar qara bağlayır.
Ürək nisgillidir, el yas saxlayır,
Allah, kaş vətənimdə öləydim mən.

Əzizlərim qalıb çox-çox uzaqda,
Nisgil çəkən körpələri qucaqda,
Xəstə canım dözmür buna yataqda,
Allah kaş vətənimdə öləydim mən.

Millətimə çox ağır zərbə dəydi,
Bu faciə mənim qəddimi əydi.
Elə öz içimizdən zalım oldu,
Allah, kaş vətənimdə öləydim mən.

Aman allah, nə yaman zaman gəldi,
İllər bir-birindən çox yaman gəldi.
Ahı-naləməz göylərə yüksəldi,
Allah, kaş vətənimdə öləydim mən.

Nisgil ürəyimi didib dağdır,
Qarımış bu düşmən bizə yağdır.
İndi vətənimdə bahar çağırır,
Allah, kaş vətənimdə öləydim mən.

Vətən çox şirindir, düşməyir dildən,
Bülbül həsrət çəkir bağçada güldən.
Mən vaxtsız ayrıldım obadan, eldən,
Allah, kaş vətənimdə öləydim mən.

Əşir, çox darıxma bir zaman gələr,
Bulanmış o, sular yenə durular.
Yenə əllərin Vətəni qucaqlar,
Allah, kaş vtənimdə öləydim mən.

Bizə qalıb nəyin dağlar

Dağlar bizə qəmli baxır,
Suları tərsinə axır.
Gül, çiçəyi bitmir daha,
Günlərimiz dönüb aha.

* * *

Bağlarımız viran qalıb,
Meyvələri talan olub.
Güllərini şaxta vurub.
Bizə qalıb nəyin dağlar?

* * *

Quşların şahıdı qarğa,

Vətəndə ağadır dığa.
Şirə tülki olub ağa,
Lənət gəlsin belə çağa.

Qalx ayağa vətən oğlu,
Azad elə doğma yurdu.
Qoy Əşirin gülsün üzü.
Hey dolansın, dağı, düzü.

15.04.1992

72 Yaşımda Belə Keçdi

(03 noyabr 2007-ci ildə 72 yaşımda tamam oldu)

Otuz beşinci ilin payızında,
Fəsilin saxtasında, ayazında,
Çovğunlu gündə dünyaya gəlmişəm.
Ona görə də vaxtsız qocalmışam.
72 yaşa ağlar çatmışam.

Beş yaşımdakən itirmişəm ata.
Qəm kədərini olubdur mənə buta.
Ömrü dərd, kədərlə vurmuşam başa.
Məşəqqətli yolları aş-aşa,
72 yaşı vurmuşam başa.

41-45-ə düşdü uşaqlığım.
Didərgin, qaçqın oldu qocalığım.
Alındı torpağım, alındı daşım,
Gecə-gündüz leysan oldu, göz yaşımda.
Çox ağır keçdi 72 qışım.

32 yaşında oğlum öldü,
Bununla da mənim çırağım söndü.

Bir cüt körpə balası bir tamaşa,
Ömrü çətinliklə vurmuşam başa.
Gəlib çatmışam 72 yaşa.

Düşməndən alınsa torpağım, daşım,
Dönərəm vətənə, axmaz göz yaşım.
Bərpa işlərinə qarışan başım.
Bahara çevrilər mənim də qışım.
72-dən sonra başlar yazım.

Əşirin eldən üzülməsin əli.
Gözləri gülsün, şükrə gəlsin dili.
Qalan ömrü vətəndə vursun başa,
Doğmalarla birgə uyusun qoşa.
Çürüyüb qarışsın torpağa daşa.
Bütün arzuları qoy yetsin başa.

KÖVRƏK ÜRƏYİNƏ QURBANAM ANA

Məni işıqlı dünyaya gətirən,
Qayğımı çəkib, ərsəyə yetirən
Gecələr beşik başında oturan,
Gündə yüz dəfə bələyib, yedirəm,
Kövrək ürəyinə qurbanam ana.

* * *

Vətəndə vətənsiz qalıb ağlayan,
Gecə-gündüz ürəyimi dağlayan,
Körpə nəvələrə könül bağlayan,
Dəniz kimi silkələnib çağlayan,
Kövrək ürəyinə qurbanam ana.

* * *

Fələk niyə mənə belə qarğayıb.
Məni qürbət eldə anasız qoyub.
Həkəri- Bərgüşad kimi çağlayan,

Qan yaş töküb, gecə-gündüz ağlayan.
Kövrək ürəyinə qurbanam ana.

* * *

Əsir gedib çıxı yazı düzünə.
Üz qoya ananın ayaq izinə.
Orda ölüb qalam anamla qoşa,
Çürüyüb qarışam torpağa, daşa.
Kövrək ürəyinə qurbanam ana.

ANALI GÜNLƏRİM YADIMA DÜŞÜR

Anam mənim daim görən gözümdür.
Bu dünyadakı xatirəm, izimdir,
O, mənim mayağım, dan ulduzumdur,
Analı günlərim yadıma düşür.

* * *

Anam mənim həyata baxışımdır,
Gözəl, göyçəyim, ilmə naxışımdır,
Xeyir duası yola çıxışımdı,
Analı günlərim yadıma düşür.

* * *

Anam mənim şər, nəğmə qəzəlimdir,
O, mənim qəşəng, zərif gözəlimdir.
Canım fəda, axırım, əzəlimdir.
Analı günlərim yadıma düşür.

* * *

Anam mənə həyat, qida, qan verib,
Daha doğrusu ürəklə, can verib,
Hani igidlər? Vətən darda qalıb,
Analı günlərim yadıma düşür.

* * *

Arzumdur düşməndən Vətəni almaq,
Doğmalarımla bir orada olmaq,
Qürbəti tərk edib, Vətəndə ölmək,

Analı günlərim yadıma düşür.

* * *

Əşir vətənsiz günün ahu zardı,
Qürbət geniş olsa da yerin dardı.
Sənin Qubadlı kimi elin vardı,
Heyif ki, vətənin düşməyə qaldı.
Analı günlərim yadıma düşür,

YETƏR HƏSRƏTİN SONU

Nə müddətdir qürbət elə düşmüşəm,
Sanki hörümçəyəm, tora düşmüşəm.
Qürbətdə bahar da üşüdür məni.
Elə bir qar-çovğun alıb hər yanı.
Görən olacaqmı qürbətin sonu?

* * *

Şah kimi yaşardıq doğma vətəndə.
Muzdur da, fəhlə də, taxıl əkəndə.
Alim də, şair də, inək sağan da,
Dost idi, doğma qardaş idi hamı.
Görən olacaqmı qürbətin sonu?

* * *

Müftəxorun hər an artır tamahı.
Yetimin heç kimə yoxdur gümanı.
Bülbül qəfəsi yox, istər vətəni.
Xəstənin vətənə sarıdır yönü.
Görən olacaqmı qürbətin sonu?

* * *

Əşir Bəşir oğlu vətəncanlıdır.
Getmək istər, amma yolu bağlıdır.
Xəstə canı ölmür, sinə dağlıdır.
Milli ordu azad edər vətəni.
Bununla da yetər həsrətin sonu.

Dara düşmüşəm.

Qürbətə düşəli sızlayır yaram,
Bilmirəm ölmüşəm, yoxsaki sağam.
Meyvəsi tökülmüş viranə bağam.
İndi qürbətdəyəm dara düşmüşəm,
Borana, tutana, qara düşmüşəm.

* * *

Vətənə gedən yolların bağlıdır,
Ürəyim nisgilli, sinəm dağlıdır.
Vətənimdə indi bahar çağıdır.
Mən hardayam, hara düşmüşəm?
Borana, tutana, qara düşmüşəm.

Varımız, mülkimiz, evimiz yoxdur,
Yetimə verməyə pulumuz yoxdur.
Sevinc bizdən qaçır, dərd isə çoxdur.
Lazımsız daş kimi çölə düşmüşəm.
Borana, tufana, qara düşmüşəm.

* * *

Əşir Bəşir oğlun dərd-qəm bürüyür,
Müftəxor qarnını zorla sürüyür.
Qızlarımız evdə qalıb qarıyır.
Dəryada balıq tək, tora düşmüşəm,
Borana, tufana, qara düşmüşəm.

ATA

Qeyrətədi, qüvvətədi, sərvətədi ata,
Arxadı, köməkədi, dayaqdı ata.

* * *

Elvin böyüyü, elin agsaqqalı,
Ananın şöhrəti, qızın neməti,
Oğulun arxası, qəddi-qaməti,
Qeyrətədi, qüvvətədi, sərvətədi ata,
Arxadı, köməkədi, dayaqdı ata.

* * *

Evin ağırlığın çiyində çəkən,
Gecə-gündüz işləyib qan-tər tökən,
Düşməyə qan uddurub, bagrın, sökən,
Qeyrətədi, qüvvətədi, sərvətədi ata,
Arxadı, köməkədi, dayaqdı ata.

* * *

Evinin qeydində həmişə qalan,
Daim düz danışib, bilməyər yalan.
Oğlunun, qızının, qayğısının çəkən,
Qeyrətədi, qüvvətədi, sərvətədi ata,
Arxadı, köməkədi, dayaqdı ata.

* * *

Dərdini tək çəkib, sevincin bölən,
Ağrısın deməyib, xəlvəti çəkən,
Namərdə, paxıla zərbələr çalan,
Qeyrətədi, qüvvətədi, sərvətədi ata,
Arxadı, köməkədi, dayaqdı ata.

* * *

Müqəddəs torpağı düşməyə qalan,
Gecə-gündüz için-için ağlayan,
Xanımanəsi yerlə yeksan olan,
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Övlərin yetim, yesirə dönən,
Yurdunda yağı düşməyə at oynadan,
Təmkini, səbri, qərarı tükənən,
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Atasız övladın gülməyir üzü,
Titrəyir dizləri, keçməyir sözü,
Tapılmır çörəyi, çatışmır duzu,
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Alınsa kişinin torpağı, eli,
Partlayar ürəyi, qırıqlar belə,
Halal olmaz onun çörəyi, suyu
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Vətən azad olsa, taparlıq səfa,
Qurarıq, tikərik, çəkərik cəfa,
Eyş-işləri baxıb, sürərik səfa,
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvəti ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Yığılsa elimin igidi, mərdi,
Azad olar torpag, atarlıq dərdi.
Müharibə qurtara sonra çata.
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,

Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata.

* * *

Əşir beş yaşında itirib ata,
Az qalıb ki, ömürü sona çata.
Qalan ömrü vətəndə sona yetə.
Qeyrətdi, qüvvətdi, sərvətdi ata,
Arxadı, köməkdi, dayaqdı ata

VƏTƏN AZAD OLA

Dünyamız fırlanmır, durub bir yerdə,
Həmişə kasıba vurulur zərbə,
Pullular uşağın qoymayır hər bə,
Qərblilər də daim zülm edir Şərqə.

Ehtiyac gözəlləri məcbur edir,
Əyyaş, satqına, yaltağa gedir.
Günləri qəmli, ah-fəğanla keçir,
Onlar tez qocalıb, dünyadan köçür.

Dost dostu aldadır, qardaş qardaşı,
Yalanın bilinmir ayağı, başı,
Kasıb çörək üçün bazara gedir,
Gərdiş onu hər işə vadar edir.

Əşir yaşamır, sürünür dünyada,
Vətən yaddan çıxmır, hey düşür yada.
Basıla düşmən, vətən azad ola,
Əhdimdi piyada gedəcəm ora.

ATASIZ GÜNLƏRİM

Beş yaşında atam öldü,
Bununla çırağım söndü.
Atasız keçmədi sözüm,
Olmadı gecəm, gündüzüm.

Nadanlar məni danladı,
Düz sözümü səhv anladı.
Dərd-qəmin içində üzdüm,
Ölmədim, bir təhər dözdüm.

Atamdan doymadı gözüüm,
Getdi məndən təqat, dözüüm
Qismətim oldu qəm-kədər,
Bütün ömrüm getdi hədər.

Hər işə özüm tək getdim,
Çətinə düşsəm, səbr etdim.
İşlədim, qan-tərə batdım,
Dərdimlə bir yerdə yatdım.

Ah-zarla ağardı başım,
Gəlib çatdı ahıl yaşıım,
Pəhləvan bir oğlum getdi,
Bununla da dərdim artdı.

Səbir qərar əldən getdi,
Dərd-qəm məni şair etdi,
Qışım gəlib, yazım getdi,
Şerimlə bir yaşıım ötdü.

Ata, sənə qurban olum,
Sənsiz çox çəkmişəm zülüm.
Sınıbdı qanadım, qolum,
Arzumdu yanına gəlim.

Əşirin Canı xəstədi,
Ata qəbri məhbəsdədi.
İstər torpaq azad ola,

Sevinə, şadlana, gülə.

ARXADI, KÖMƏKDI, DAYAQDI QARDAŞ

Qardaşım Nüsrətə

İnsana dost da, qardaş da lazımdır.
Qardaşın öz yeri, dostun öz yeri.
Gərək dostu, çörək dostu nə lazım?
Ürək dostuna qurban olsun canım
Arxadı, köməkdi, dayaqdı qardaş.

* * *

Pis gündə qardaşın dayağın olar,
Arxan, köməyin, həm mayağın olar,
Çətinə düşəndə kəsər yanımı,
Düşməyə ox olar, alar canını.
Arxadı, köməkdi, dayaqdı qardaş.

* * *

Gen gündə sənədən uzaqda gəzər.
Yıxılsan, əzilsən, yanını kəsər.
Yolunda çalışıb, özünü süzər.
Xəstə olsan yatmaz, hey səni süzər.
Arxadı, köməkdi, dayaqdı qardaş.

* * *

Əşirə qardaşı arxa dayaqdı.
Onun övladları qoldu, qanatıdı
Onları sevirəm həyatım qədər,
Biz birgə olanda qaçır dərd-kədər.
Arxadı, köməkdi, dayaqdı qardaş.

UZAQ OLDU

Bu dünyanın dərd qəmini,
Ürəyinə yük eləmə
Nə qismətdi o, olacaq.
Əlavə bir şey diləmə.

Kişilikdən dəm vuranlar,
Kişi kimi yaşamadı.
İnsanlıqla bir araya,
Sığmadı namərdin adı.

Halal çörək baş ucaldır,
Çalış ona əməl elə.
Haramlıqla qazananın,
Gəzər adı dildən-dilə.

Məsləhəti aqildən al,
El-obanın qeydinə qal.
Pis işlərdən uzaq dolan,
Qıl körpünü yadına sal.

Əşir yoxsul da dolandı,
Heç kimə də əl açmadı.
Yaxşı işlə məşğul oldu
Pis işlərə qoşulmadı.

Vətən sənsiz, oğul sənsiz.

Torpağım daşım basılıb,
Gözlərimdən yaş asılıb.
Ürəyimdən daş asılıb.
Dözəmmirəm daha dərdə,
Vətən sənsiz, oğul sənsiz.

* * *

Aslanlar quzu olubdur,
Nərin dizi bükülübdür.
Dağlar, daşlar əriyibdir.
Dözəmmirəm daha dərdə
Vətən sənsiz, oğul sənsiz.

* * *

İçin-için ağlayıram,
Gecə-gündüz sızlayıram.
Günlərim çox ağır keçir.
Dözəmmirəm daha dərdə.
Vətən sənsiz oğul sənsiz.

* * *

Əşir ağır yaralanıb,
Vətəmindən aralanıb.
Yuxu da getmir gözünü.
Dözə bilmir daha dərdə,
Vətən sənsiz, oğul sənsiz.

BASILMAZ PƏHLƏVAN, İGİD SƏRKƏRƏDƏ

Azərbaycan Respublikasının milli qəhrəmanı Əlyar Əliyevə

Basılmaz pəhləvan, igid sərkərdə,
Tək qalmısan doğma vətənə, eldə.
Dağ çəkdin düşməyə, qul oldun yurda
Canın fəda getdi, vətən yolunda.

* * *

Unudarmı səni xalqın, dövlətin?
Göylərə qaldırın elin şöhrətin.
Sən ölməmişən, həmişə yaşarsan,
Vətəndə yanan daimi məşəlsən.

* * *

Ustadın Bahadurla yurdda qaldız.
Pəhləvan Həzini bəs harda qoyduz?
Həzimiz dərd çəkir, ömrü nəsdədir.
Ürəyi yurd istər, canı xəstədir.

* * *

Ustadınla çağır Nəbi, Həcəri,
Haylayın qürbətdən Həzi də gəlsin.
Vuruşun yetsin düşmənin əcəli,
Vətənə qovuşaq, bəxtimiz gülsün

* * *

Komandir Namazovu sən tək qoydun.
Top-tüfəngsiz, arxa-köməksiz qaldı.
Xəbislər elin mərd oğluna güldü.
Qəhrəmanlar yurdu, düşməyə qaldı.

* * *

Biz çəkə bilmirik bu ağır dərdi.
Sənin yoxluğun belimizi əydi.
Qaliblər məğlub kimi yurda döndü.
Düşmən bizə baxıb özünü öydü.

* * *

Sənə yaraşmazdı olsan, köçkün.
Vətəndə Vətənsiz didərgin, qaçqın.
Əlyar qəlbi tablaşmazdı bu dərdə,
Partlardı ürəyi qürbət diyarda.

* * *

Əşir dözə bilmir Vətən dərdinə,
Canım qurban Əlyar kimi mərdinə.
Düşmən basıla, el dönə yurduna
Biz də yetək doğmaların ruhuna.

NƏ AĞIRMIŞ OĞUL DAĞI

(*POEMA*)

Yetmişinci il yanvarın birində
Çal- çağırılı Qubadlı ellərində.
Nəbi, Həcər eli Mollu kəndində,
Bir körpə doğuldu ata yurdunda.

* * *

Gəldi müdrik kişi, ağbirçək qadın,
Qabil qoydular o, uşağın adın.
Sevindirdi qohumun, dost qardaşın,
Nənə, dədəsin və ata anasın.

* * *

Xoşbəxt yaşadı ətə-qana doldu.
Ata-anasının sevimlisi oldu.
Üç yaşında sayırdı yüzə qədər,
Fiqurlardan evcik qurar, ev tikər.

* * *

Elə ki, Qabil çatdı beş yaşına,
Yeni fikir düşdü onun başına.

Dedi: - gedəcəm zabitlər kursuna
Sərkərdə olacam güclü qoşuna

* * *

Nəbi babam kimi qoçaq olacam,
Zalımları yurdumuzdan qovacam,
Düşmənləri qırıb canın alacam
Vətən keşiyində sayıq duracam

* * *

Dörd qardaşın son beşiyidi Qabil.
Böyükdülər Tahir, Məzahir, Şamil.
Mən hamınızdan güclüyəm deyərdi,
Qardaşları sevinərdi, gülərdi.

* * *

Püşk atardı, bölərdi qardaşları.
Deyərdi Tahirə Məzahir birdi.
Mənim püşkümə düşənsə Şamildi.
Sevinc isə təkcə mənim bacımdı.

* * *

Qamış atını minərdi, çapardı.
Əlinə taxtadan qılınclardı.
Özünü Cavanşirə, Koroğluya,
Gah Babəkə, Nəbiyə bənzədərdi.

* * *

Tarixə də o çox meyil edərdi,
Tarixi şəxsləri əzbər bilərdi.
İsgəndər dünyanı işğal elədi.
Uşağa, yaşlıya da rəhm etmədi.

* * *

Şah İsmayıl şair, sərkərdə idi.
O, xalqının qəhrəman oğlu idi.
Böyük bir dövlət qurub, qoyub getdi.
Böyük dövlət sonra niyə kiçildi.

* * *

Sərkərdə Brutu bəs nə vədar etdi?
Yuli Sezarın o, qətlinə getdi.
Bu saxta yoldan o, niyə qaçmadı?
Saxta işdən özündə baş açmadı.

* * *

Qabil hələ altı yaşında ikən,
Oxumağı, yazmağı da bilirdi.
Çoxlu nağıl oxuyub öyrənirdi.
Müsbət qəhrəmanlarla fəxr edirdi.

* * *

Şah Abbas çoxlu müharibə etdi,
Millətimin dili əlindən getdi.
Oğul öldü, ana saçını yoldu,
Dövlətim dönüb fars dövləti oldu.

* * *

Ata, Babəki Niyə satdı Sumbat?
Ermənidə niyə olmur kərəmət?
İgid Babək niyə inandı ona?
Mən Sumbatı boyayacam al qana.

* * *

Onun sualının olmazdı sonu
Sevərdi Nəbini, gah Koroğlunu.
Cavidan, Babək cəlb edirdi onu.
Oxuyardı Yusif Səməd oğlunu.

* * *

Elə ki, o, çatdı məktəb yaşına,
Yeni fikir düşdü onun başına.
Götürdü kitabla dolu çantanı,
Beşlə sevindirdi ata, ananı.

* * *

Fənlərin hamısını sevirdi Qabil.
Dəqiq elmlərə çox edirdi meyil.
Müəllimlər oyatmışdı marağı,
Onlar göstərirdi Qabilə qayğı.

* * *

Tədbirlərdə çox fəal idi Qabil,
Dostu idi əmisi oğlu Habil.
İkisi bir oturardı qabağda
Gözləri önündə olardı taxta.

* * *

Sakit qulaq asardı müəllimə.
Ağzından çıxmazdı bir artıq kəlmə,
Sonda sual verərdi müəllimə.
Qane edərdi onu bircə kəlmə

* * *

Dərslərindən həmişə alardı beş.
O, özün öyüb qurrələnməzdi heç.
Qabil sadə aparardı özünü.
Yoldaşdan gizləməzdi bir sözünü.

* * *

Qabil həmişə sinifkom olardı,
Yanı-yörəsi dostlarla dolardı.
Müəllimləri onu çox sevərdi.
Fərəhdən daim gözəlri gülərdi.

* * *

Ev işlərinə də kömək edərdi,
Qoyun və mal nobatına gedərdi.
Bağı becərərdi, odun yarardı,
Ata, ana qulluğunda durardı.

* * *

Qardaş bacısı çox sevərdi onu,
Fəxr edərək oxşayardı boyunu.
Müəllimlərinə qoyardı hörmət.
Deyərdi yolumda çəkirlər zəhmət.

* * *

Bütün fənləri ürəkdən sevərdi,
Həmişə oxuyardı və yazardı.
Oxuyub elmi dərindən bilərdi,

O, dastan oxuyardı, şer yazardı.

* * *

Şəhriyara ithat etmişdi qəzəl,
Heydərbabasını bilirdi əzbər.
Deyərdi niyə Vətən paralanıb?
Nədən qardaş-qardaşdan aralanıb

* * *

Allahım nə olar qurusun Araz,
Açılsın sərhəd, Vətənə gəlsin yaz
Bacılar sevensin qardaş boyuna,
Getsin onun nişanına, toyuna.

* * *

İnanıram elə bir gün gələcək,
Vətən birləşəcək bütöv olacaq.
Qardaş çatacaq qardaşın hayına,
Gedəcək yasına, həm də toyuna.

* * *

Şah İsmayıl Xətaini çox sevir.
Deyərdi həm sərkərdədi həm şair.
Həyat elə bil möcüzə nağıldı,
O, qurduğu dövlət niyə dağıldı

* * *

Taleyi qarğayıb işi əyəndə,
Düşmənləri ona qalib gələndə,
Bağışlardılar şerinə, sözüne.
Siz bir fikir verin, sözün gücünə.

* * *

Çoxlu romanlar oxuyardı Qabil.
Qəhrəmanlarını sayardı bir-bir.
Deyərdi mən də qəhrəman olacam,
Düşmənləri yurdumuzdan qovacam.

* * *

Qabil orta təhsili vurdu başa,
Attestatda beşləri qoşa-qoşa.

Bütün zəhmətləri arxada qaldı,
Məktəbdə ilk melalist şagird oldu.

* * *

Müəlimləri verdi xeyir dua.
Qabili medalla saldılar yola.
Müəllimlər qarşısında baş əydi,
Əllərin öpərək gözləri doldu.

* * *

Dedi:- heç zaman unutmam sizi,
Mən doğruldacam etimadınızı.
Sizin sayənizdə mən medal aldım,
O, çətin yolları arxada qoydum.

* * *

Onda inam vardı ocağa, pirə,
Çətinə düşəndə gedərdi ora.
Kəndə yaxın idi üç qardaş piri.
Kəsilməzdi ordan Qabilin yolu.

* * *

Pirə gedənlərə yol göstərirdi,
Onları qarşılar yola salardı.
Qocaya zəifə arxa durardı.
Gücü çatan qədər kömək edərdi.

* * *

II-hissə

Başladı Qabilin sərbəst həyatı,
Artdı qayğıları məhsuliyyəti.
Gecə də gündüz də hey çalışırdı,
O, insituta hazırlayırdı.

* * *

Yığıldılar qohumlar, ağsaqqallar,
Dayıları Əhməd, Famil və dostlar.
Medal almasını təbrik etdilər.
Şənləndilər, oynadılar, güldülər.

* * *

Əmisi Nüsrət, qardaşları və mən,
Dedik, bala indi dəyişib zaman.
Qızıl medalın niyə gümüş oldu?
O, da sənə mənəvi zərbə vurdu.

* * *

Sən həmişə çıxmısan bərkdən, boşdan
Rus dilini bilərəm azdan, çoxdan,
Bir az da öz üzərində çalışsan,
Rus dilinə bir qədər asıxsan.

* * *

Qabil bu sözləri saf-çürük etdi,
O, hazırlaşaraq Rusetə getdi.
Hərbi xidməti orda vurdu başa,
Orada püxtələşib doldu yaşa.

* * *

Həkim olmaq idi onun arzusu,
Çalışırdı bütün gecə-gündüzü.
Birinci imtahandan o beş aldı.
Bütün çətinliklər arxada qaldı.

* * *

Tibb Universitetində oxudu.
Gözəl bir stamatoloq həkim oldu.
Fərqlənmə diplom göstəridi bizə,
Elə bil ki, gün doğdu üzümüzə

* * *

İrkutski şəhərində işə girdi.
Dış müalicə edər və çəkərdi.
Yaraşıqlı gözəl dişlər salardı.
Yanına gələnlər razı qalardı.

* * *

Saşa həkim ona qoyardı hörmət
Qabilin yolunda çəkərdi zəhmət
Həkimlər bəyənərdi onun işin.

Həm müalicəsin, həm də çəkilişin

* * *

Qabil, Valentina, Olya və Saşa,
Dördü bir yerdə gəzərdi həmişə.
Olya can alan mavi gözlü gözəl,
Qabilə atəşin salardı nəzər.

* * *

Məst edici, şux qamətli gözəli,
Səmimi dost kimi sevərdi Qabil
Görənləri yandırsada o, gözlər
Qız ancaq Qabilə salardı nəzər.

* * *

Qabil anlacaq qızın fikirini.
Ona dedi, nişanlı olduğunu.
Dedi: - mən dost kimi sevirəm səni,
Sən də özünə bir sırdaş bil məni.

* * *

Olya bir müddət bilmədi özünü,
Qabildən çəkə bilmirdi gözünü.
Qız mərdliklə ələ aldı özünü.
Qabilə dost kimi tikdi gözünü.

* * *

Qız gözəl bir oğlana ərə getdi.
Qabil dost kimi ona kömək etdi.
Olya da gəldi Qabilin toyuna.
Bizim havalarda girdi oyuna.

* * *

Qabilin işləri yaxşı gedirdi.
Qardaşları onunla fəxr edirdi.
İş yerində çox olardı müştəri.
Sağaldıb sonra salardı dişləri.

* * *

Qardaşlarının yanına gedərdi,
Onların işinə kömək edərdi.

Qardaşları çox istərdi xətrini,
Qabildən alırdı Vətən ətrini.

* * *

Iyun doxsan yeddidə toyu oldu.
Sevincdən doğmaların gözü doldu.
Aldı evimizin gözəl qızını,
Ayağı altında kəsdik quzunu.

* * *

Bizim sevincimiz aşıb, daşırdı,
Oynayanlar meydanda dolaşırdı.
Dostlar və qohumlar yeyib içirdi,
Cavanlar özlərinə qız seçirdi.

* * *

Ata, anasının gülürdü üzü,
Gəlinləri idi o, dan ulduzu.
Arzumdur ki, çox ola oğlu qızı,
Körpə səsi bəzəyə evimizi.

* * *

On avqust doxsan səkkizinci ildə,
Rusiyanın İrkutski şəhərində,
Böyük qızı Gülnar dünyaya gəldi,
Validəyirlərin gözləri güldü.

* * *

Beşi iyul iki mininci ildə,
Əminə balası anadan oldu.
Körpə səsi çoxaldı Qabilgildə,
Şənlik toy- bəsat oldu bizim evdə

* * *

Qızların sevirdi dünyalar qədər,
Allah əməyini etməsin hədər
Vətənə gəlmək idi son arzusu,
Vətəninə bol olardı ruzusu.

* * *

Qardaşları da sevirdi vətəni,
Görmək istəyirdi ata, ananı.
Qürbət yaman sıxırdı qardaşları,
Fikirdən zəhər olurdu aşları.

* * *

Qardaşlar elmi vurmuşdular başa,
Qürbətdə onlar dolurdular yaşa.
Ürəkləri istəyirdi Vətəni,
Qohumları həm də ata- ananı.

* * *

Birinci Qabil gəlirdi Vətənə.
Yolunu gözləyirdi ata, ana.
Qabilgil Vətənə hazırlaşırıdı,
O, işlərini sahmana salırdı.

* * *

Qardaşının yanına getdi Qabil.
Onu yanına çağırmışdı Şamil
Bir sumka pul ilə gələrkən evə,
Zalımlar arxadan atdılar güllə.

* * *

On bir mart iki min ikinci ildə
Axşam saat səkkiz radələrinlə ,
Qarlı, çovğunlu İrkutski şəhrində,
Ömrü sona çatdı bircə güllədə

* * *

Güllə ürəyi dağıdaraq getdi,
Bununla da həyatı sona yetdi.
Qabilim açə bilmədi gözünü,
Yazıq deyə bilmədi son sözünü.

* * *

Gəlin dul qaldı, iki qız atasız,
Qatil sizi görüm gorda yatasız.
Niyə qurumadı sizin əliniz?
Gərək kor olaydı sizin gözüünüz.

* * *

Çatdı el-obaya ölüm xəbəri,
Çoxaldı bir nəslin dərdi, kədəri.
Saçların yoldu bacılar, analar,
Zalımları gərək gorda yanalar.

* * *

Ömrü qırıldı bir cavanın, nərin,
Şivən etdi ana, bacı, qız, gəlin.
İki körpə qızı qoyduz atasız.
Qatillər siz cəhənnəmdə yanasız

* * *

Atası dözmür, ağlar için- için,
Anası dünyadan çəkibdir köçün.
Bacısı həmişə qanlı yaş tökür,
Dərd, qəm qardaşların belini bükür

* * *

Atası səs salıb küllü aləmə,
Gecə-gündüz sarılıbdı qələmə.
Qələmlə çıxarır acı-ağrını,
Yarmaq istəyir ölümün bağrını.

* * *

Qızlar hələ gələ bilmir özünə,
Gecələr də yuxu getmir gözünə,
Allah niyə yatıb bizim bəxtimiz?
Ağlar keçir bizim gecə günümüz.

* * *

Əşir lənətləyir küllü aləmi,
Hər zaman əlində yazır qələməi,
Vəfasız dünyada ancaq söz qalar,
Əhli hallar oxuyub məni anar.
Balamın ölümünə isə yanar.

BAYATILAR

BU DAĞI

Əzizinəm qan axdı,
Sinəm qanax-qanaxdı.
Oğlu ölən atanın,
Gözlərindən qan axdı.

* * *

Əzizinəm qan axar,
Su yerinə qan axar.
Oğlu ölən ananın,
Ürəyindən qan axar.

* * *

Əzizinəm bala dağı,
Sinəmdə bala dağı.
Əlin qurusun yağı,
Sən törətdin bu dağı.

* * *

Əzizinəm gül açdı,
Güllə səndən gül açdı.
Bacı yolma saçını,
Axı qulac-qulacdı.

* * *

Əzizinəm dil açdı,
Körpələrin dil açdı.
El sənə deyər ağuş
Yarın çəkər bu dağı.

* * *

Əzizinəm bu dağı,
Bülbül istər budağı
Əlin qurusun qatıl,
Kim çəkəcək bu dağı?

Dağ qarışıbdı dağa,
Dağ da dözməz bu dağa.
Qardaşı ölən bacı,
Necə dözər bu dağa?

Bu dərddən dağ əridi,
Gözümdə yağ əridi.
Gülün sındı budağı,
Bülbül çəksin bu dağı

* * *

Kim törətdi bu qanı?
Bu qovğanı, bu qanı.
Ulu Tanrı ucasan.
Yerdə qoyma bu qanı.

* * *

Bu Qubadlı dağıldı
Üstündəki yağıdı
Məndəki qoşa dağlar
Vətən, oğul dağıdı.

* * *

Düşmən pusquda durdu,
Bizi arxadan vurdu.
Bu dərdə dözən ata
Necə dincələ, yata?

Əşir dözmür bu dağa,
Vətəndə şahdır dığa.
Vətənim paralanıb,
Öyrəşmişəm bu dağa.
Bir möcüzə yaransa.
Biz dedərik o, dağa.

APARDI

Əcəl səni tez apardı.
Elə bil atlı çapardı
Dartıb lap zorla qopardı,
Sel qayadan sal apardı.

* * *

Bülbül öldü gül ağladı,
Dərdi sinəmi dağladı,
Anan saç yolub ağladı,
Saçını da yel apardı.

* * *

Atan ağlar için-için,
Balan, yarın yolar saçın
Göz yaşım axdı çöllərə,
Onu da ki, sel apardı.

* * *

Qardaşlar gəlmir özünə,
Yuxu da getmir gözünə.
Yarın yanıb külə döndü,
Külünü də yel apardı.

* * *

Ayrılığa dözmür ürək,
Mən Vətəni görəm gərək.
Vətəndə gülürdü ürək.
Onu da qürbət apardı.

* * *

Yaxşılar çox tez gedirlər.
Ürəklərə dağ çəkirlər.
Əlyarımı doğma Vətən ,
Qabili qürbət apardı.

* * *

Vətənim görmür gözümlə,
Ayrılığa yoxdu dözüm.
Nurlu idi mənim gözümlə,
Onu da şerim apardı.

* * *

Yoxdu taqət, əsir dizim,
Qəmli çıxır, mənim səsim .
Qabilim məni anırdı,
Onu da ki, pul apardı.

* * *

Əsirdi, torpağım daşım,
Qurumur mənim göz yaşım.
Vardı mənim varım mülküm,
Onu da düşmən apardı.

* * *

Çoxdur mənim ağrım, acım,
Vaxtsız ağarıbdı saçım.
Vardı məndə azca dözüm,
Onu da oğlum apardı.

* * *

Əşir nə oğuldu nərdi,
Dərdə-qəmə sinə gərdi.
O, ağladı için-için,
Oğul üçün, Vətən üçün.
Daha gülmür mənim üzüm.
Gülüşi qürbət apardı.

SON SÖZ

Hörmətli oxucularım «Yarımçıq ömür» adlanan bu kitab mənim sizinlə 6-cı görüşümdür. İlk qələm təcrübəm olan «Xatirəyə dönən günlər» adlı kitabımda ötən günlər haqqında xatirələrimi, ata yurdum və ana vətənim haqqında düşüncələrimi vermişəm. Oxucularla ikinci görüşüm olan «İşıqlı şəxsiyyətlər unudulmur» adlı kitabımda Şıx Hacı Qasım Çələbi, Mir Sədi Ağa, Bəhlul Bəhcət və Cəbrayıl bəy kimi xalqın inanc yeri olan, ona düz yol göstərən ağsaqqallarımızı yad etmişəm.

Oxucularla 3-cü görüşüm olan «Dağlar ağladı» adlı kitabımda doğma yurdum Qubadlının əsrarəngiz gözəlliyini və qəhrəman xalqını qələmə almışam. Oxucularla 4-cü görüşüm olan «mətanət» adlı kitabımda vətənpərvər, qoçaq və namuslu oğul qızlarımızın igidliklərini qələmə almışam. Oxucularla 5-ci görüşüm olan «Mənim ana dilim» adlı kitabımda insanları vətəninə elinə, dininə və dilinə sadıq olmağa çalışmışam.

Oxucularla 6-cı görüşüm olan «Yarımçıq ömür» adlanan bu kitabımda isə vətən və övlad dərdlərinin ağırlığından söhbət gedir. Digər tərəfdən isə bu kitab düşməyə nifrət, vətənə məhəbbət hisləri aşılamaq üçündür.

Bütün bunlara nə dərəcədə nail olmuşamsa onu oxucularım deyəcək, son söz onlarındır.